Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го ЧЕРВНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 25, 1953. No. 137. VOL. LXI.

РЕСПУБЛІКАНЦІ В СЕНАТІ ЗА ПОСИЛЕННЯ УПОВНОВАЖЕНЬ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — До суттєвих справ, пов'язаних з справою допомоги закордонним країнам, зайняли становище республіканські представники в Сенаті на закритих зборах, що відбулися минулого вівтірка. Провідники республіканців закликали своїх сенаторів підтримати предложення комісії закордонних справ про призначення 5,318,000,000 долярів на закордонну допомогу, не прихилившись, таким чином до поважних змінень в Палаті Репрезентантів. Одночасно збори не підтримали застереження щодо закордонної допомоги, які поначилися в Палаті Репрезентантів, яка зумовила призначення одного більйона долярів на підтримку озброєння Західньої Европи від затвердження европейськими країнами договору про армію. Навпаки, згідно з заявою сенатора Е. Д. Мілликіна з Кольорадо. Програма Взаємної Безпеки повинна тут гнучка і давати можливість президентові в розподілі фондів закордонної допомоги. Цей погляд підтримав сен. А. Вайлі, керівник комісії закордонних справ, заявивши, що президент повинен мати можливість призначувати, розподіляти і переносити призначені фонди для військової допомоги на обшир, який її потребує. Про це, як заявив сен. Вайлі, він зголосить внесок в Сенаті вже наступного тижня. Останні події в Східній Німеччині та в Корейї, за думкою сенатора, промовляють в користь його становища. Офіційного голосування на цих зборах не відбулося, проте провідники республіканських провідників будуть керівними для теперішньої республіканської сенатської більшости.

Сен. Мек Карті заповідає продовження слідства в справі комуністичних книжок в книгозбірнях

Вашингтон. — Голова постійної сенатської слідчої підкомісії, сенатор Джозеф Р. Мек Карті заявив, що він задумує продовжувати слідство, яке прямує вияснити зміст книжок, що знаходяться в закордонних книгозбірнях інформаційної служби державного департаменту. Заява сен. МекКарті була виклкана широким відгомоном в усій країні знищенням кількох книжок в згаданих книгозбірнях. Сенатор заявив, що слідча підкомісія викличе на переслухання ще з двадцять авторів, що їх твори знаходяться в книгозбірнях інформаційної служби. Цим авторам будуть поставлені питання, які можуть виявити комуністичні впливи у творах згаданих книгозбірень.

Комісія Палати Репрезентантів не кличе на свідка суддю Кларка

Вашингтон. — Правнича комісія Палати Репрезентантів відкинула внесок більшістю 22 до 5 голосів, щоб на переслухання цієї комісії візвати урядово на свідка бувшого генерального прокурора, а теперішнього суддю Верховного суду Тома С. Кларка. Ця комісія складається з 16 республіканців і 13 демократів. Голова комісії, конгресмен Рід, просив суддю Кларка на свідка в справі непорядків у судах під час його урядування на пості генерального прокурора. Але Кларк відмовився явитися як свідок перед комісією, кажучи, що він як член Верховного суду, не хоче мішатися в партійні порахунки. Комісія відкинула внесок, щоб урядово візвати суддю Кларка на свідка, бо боялася, що суддя Кларк не схоче свідчити, а тоді не буде вже часу на те, щоб повна Палата Репрезентантів вирішувала справу собої образи. Правнича комісія не хотіла також допустити до гострої партійної боротьби, яка могла б була виникнути під час дискусії в цій справі, бо демократи вважають за образу бувшого демократичного уряду переслухування в цій справі.

Новий директор Рокефеллерового Інституту для медичних дослідів

Ню Йорк, Н. Й. — Рокефелерів Інститут для медичних дослідів вибрав на головного директора президента Джанс Гопкінс університету в Балтимор д-ра Детлева В. Бронка. Поки він зможе обняти свої обов'язки на новому пості, його заступатиме віцедиректор цього інституту д-р Томас М. Рівєрс. Рокефеллерів Інститут для наукових дослідів — це одна з найбільших у світі інституцій, яка постала 1901 року. Він дбає про розвиток науки, мистецтва і гігієни, медицини та інших споріднених наук, які підтримують здоров'я широких мас та дбають про кращі методи лікування. Д-р Бронк працює тепер також на пості голови Американського Товариства для поступу в науці, він був уже головою Крайової Ради дослідів і головою Крайової Академії Наук, та був дорадником федерального уряду в наукових справах.

АЙЗЕНГАВЕР ВИБРАВ СТРОССА НА ГОЛОВУ КОМІСІЇ АТОМОВОЇ ЕНЕРГІЇ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер запропонував Люїса Л. Стросса на голову комісії атомової енергії. Стросс — це відомий фінансист і бувший контрадмірал американської фльоти. Він був членом комісії атомової енергії від самого початку її існування до 1950 року. Тоді президент Труман подякував йому за працю в цій комісії заявляючи, що вона була дуже корисна і причинилася до розвитку атомової зброї з ЗДА. Надіються, що Сенат швидко затвердить номінацію Стросса на голову комісії атомової енергії, бо він тішиться симпатією між сенаторами, і Стросс зможе вже 1 липня обняти свої обов'язки на новому пості, бо дотеперішній голова цієї комісії Гордон Дін зрезигнував і працює тільки до 30 червня, щоб президент міг іменувати нового голову. Стросс працював як фінансовий дорадник в банках, недавно він був дорадником братів Рокефеллерів. У фльоті він служив до 1925 року, а пізніше під час війни він був знову покликаний до служби в фльоті. 1950 року він залишив бути комісію атомової енергії, бо не погоджувався в деяких справах з іншими її членами.

БРАТ ПРЕЗИДЕНТА В НОВІЙ МІСІЇ „ДОБРОЇ ВОЛІ"

Президент Айзенгавер стискає руку своєму братові д-рові Мілтонові Айзенгаверові на аеродромі у Вашингтоні, висилаючи його, як свого представника, в новій „місії доброї волі" до південно-американських країн. Д-р М. Айзенгавер є президентом пенсильвенійської стейтової колегії.

Лайон призначений директором федерального бюра шахт

Вашингтон. — Новий директор федерального бюра шахт, 65-літній Том Лайон розпочав своє урядування із суперечок з сенаторами, коли він свідчив перед внутрішньою сенатською комісією. Т. Лайон гостро виступив проти затвердженого в минулому році закону про безпеку в шахтах і заповнив, що він буде прямувати до посилення законів про безпеку праці в шахтах. Іншою дразливою темою було те, що новий директор отримує емеритуру 5,000 долярів річно, від однієї з шахт міді, що, за думкою опонентів, несполучне з отримуванням одночасно й державної платні, висотою біля 15 тисяч річно.

Профспілка візників із А.Ф.П. об'єднується з пивоварними робітниками з К.І.О.

Сінсінаті, Огайо. — Голова могутньої профспілки візників, Дейв Бек, що нараховує коло 1,000,000 членів, заявив, що його профспілка, яка належить до А.Ф.П., задумує об'єднатися з профспілкою пивоварних робітників, що має 70,000 членів і належить до К.І.О. Кінцеві розмови в цій справі мають відбутися між Беком і Карлом Феллером, головою профспілки пивоварників. Згідно з пропозицією Бека, профспілка пивоварників мала б стати членом А. Ф. П. Досі ці дві профспілки були „в воєнному стані" і перетягали собі взаємно робітників.

Дешеві протиатомові сховища

Вашингтон. — Сповіщено урядово про можливості дешевим коштом, що не перевищує 40 долярів, забезпечитися від діяння радіоактивних променів під час вибуху атомової бомби. Таке сховище, збудоване під домом, може охоронити мешканців дому, якщо бомба розірветься не ближче ніж 3,500 футів від дому. Спостереження відносно протиатомових сховищ було пороблено під час доєвідів з атомовими бомбами в Неваді 17 березня ц. р. Тоді побудовано типові житлові будинки на віддаленості 3,500 й 7,500 футів від місця вибуху, при чому виявилось, що хоч сам дім, що знаходився близче місця вибуху, був майже цілковито знищений, то його сховище й предмети, що були в ньому не постраждали.

Українки взяли активну участь в Конгресі Світового Союзу Матерей в Брюсселі

Філаделфія. — Секретаріят Світової Федерації Українських Жіночих Організацій довідується, що делегація українських жінок взяла активну участь в конгресі Світового Союзу Матерей в Брюсселі та що ця участь мала великий успіх і заінтересування серед багатонаціональних учасників конгресу.

Конгрес відбувся в днях від 8-го до 13-го червня та проходив під гаслом виховної відповідальности матері в теперішній важкій добі. Це був вже третій з черги конгрес цієї організації, що постала в 1947 році, коли то, після страхіть другої світової війни, з'їхались представниці матерей з усіх країн світу та радили над можливостями відродження людства на християнських засадах. Два попередні конгреси відбулися в Парижі. Протекторат над теперішнім конгресом мала англійська королева-мати Єлисавета, а відкриття конгресу відбулося під президією бельгійського міністра здоров'я п. де Тас. Конгрес відкрила п. де Ляліс, містоголова Союзу Матерей та господиня конгресу. Ділові наради конгресу проходили під гаслом створення найкращих умовин для матерей, щоб полегшити їм фізичне й духове виховання дітей. Під цим кутом було обговорено проблеми виховання в школах, співпрацю батьків із школою та допоміжними організаціями.

Українські представниці були заступлені на всіх трьох конгресах. До участи в теперішньому конгресі велася довший час підготовка, включно із збіркою відповідних анкет від українських матерей. Делегація СФУЖО, до якої входили п-ні: З. Витяз, І Петрів, Н. Пришляк та А. Худа з Бельгії, А Супрун і Н. Гладій з Франції та І. Павликовська й М. Дима з Канади, мала на цьому конгресі вже наперед визначене місце в програмі. П-ні П. Гладій, що народжена у Франції, відчитала на нарадах в дні 10-го червня добірно французькою мовою реферат про „виховні труднощі матерей-емігранток", приготований п. Іванною Петрів. Був прочитаний теж реферат п-ні Ю. Пелешевої про положення української матері на рідних землях. П-ні М. Дима дістала від президії конгресу окремий дозвіл на виголошення привіту, що вона й зробила. Під час конгресу відбулися теж загальні збори Світового Союзу Матерей, на яких були приявні з правом уповноважених членів пп-ні З. Витязь та І. Павликовська. На зборах обрано нову управу Союзу та устійнено склад її Ради, до якої входить теж п-ні О. Лотоцька, містоголова СФУЖО.

ЖУРНАЛ „ТАЙМ" ПРО УКРАЇНСЬКУ ПЕРЕМОГУ НАД КОМУНІЗМОМ

Видаваний в Шікаго, загально відомий і поширений тижневик „Тайм", надрукував в числі з 22-го червня такий коментар на останні події в Україні:

„Між двома десятками націй і держав, які становлять Совєтський Союз, найбільш непокірною є Україна. Впродовж років після жовтневої революції, Москва все знову й знову намагається зрусифікувати українську культуру та сколективізувати багату українську землю, але завжди натрапляє на пасивний, завзятий спротив з боку селянства. Компроміси з цих нагод звичайно попереджували зміною російських управителів та коротким схиленням перед українською культурою. В останньому Кремль почав один із своїх періодичних зворотів. Першим натяком було повідомлення, що Григорій Іванович Петровський має дістати спеціяльну нагороду. Український пригадали собі ім'я майже забутого українського большевика, який зник під час чистки в 1938 році, після обвинувачення в „буржуазному націоналізмові". Кілька тижнів пізніше совєтський драматург Олександер Корнійчук, відставлений в 1944 році під таким самим обвинуваченнями міністер закордонних справ України під час війни, був призначений заступником прем'єра. Минулого тижня переставка наступила на повних 180 ступнів: шеф комуністичної партії України, московський бюрократ Леонід Мельников, був прогнаний за „глибокі помилки в доборі персоналу та виконування національної політики." Мельникова обвинувачено в заплутанні положення в Західній Україні наставлюванням російських комуністів на адміністраційні позиції, веденням фальшивої лінії в колективізації та наказом вчити російською мовою у вищих школах. — Якісь дуже скромні люди здобули десь перемогу проти комунізму" — закінчує свої міркування коротко заввагою тижневик „Тайм".

Маніфестаційні похорони жертв совєтського терору в Берліні

Берлін. — В західній частині цього міста відбулись вчора маніфестаційні похорони сімох німців, вбитих совєтами під час заворушень минулого тижня. В похороні взяло участь коло 125,000 осіб, з канцлером д-ром Конрадом Аденауером та посадником Західного Берліну д-ром Ернестом Ройтером на чолі. Над домовинами вбитих промовляв канцлер Аденауер, м. ін. заявляючи: „Вісімнадцять мільйонів німців за залізною заслоною заклинають нас, щоб ми про них не забули. Ми присягаємо в цю врочисту хвилину, що ми про них не забудемо. Я складаю цю врочисту присягу в імені німецького народу, який не спочине, аж доки вони знову не будуть вільні, аж доки вся Німеччина не буде об'єднана в мирі й волі." Промова канцлера Аденауера була передана всіми радіовисильнями. Під час похоронів командування американських збройних сил в Німеччині наказало п'яти хвилинну мовчанку та спущення прапорів до половини машту на честь тих, що згинули або були поранені в протикомуністичних заворушеннях в Берліні. Із останніх повідомлень виходить, що під час або внаслідок заворушень в совєтському секторі Берліну до західних секторів втекло 1,600 німців, в тому понад 150 членів „народної поліції". Це тільки ті, що зголосилися в місцевому Червоному Хресті, бо всіх втікачів буде багато більше.

Східньо-німецькі комуністи признаються до помилок

Берлін. — Комуністичний східньо-німецький прем'єр Отто Гротеволь, промовляючи вчора до робітників одної фабрики в Східньому Берліні, признався, що комуністична партія й комуністичний уряд Східньої Німеччини допустилися низки помилок, що їх вони намагатимуться направити. Проте сам уряд не думає резиґнувати, бо це — згідно з твердженням Гротеволя, було б „найлегшою розв'язкою для тих, що відповідальні за помилки, але не було б жадною розв'язкою для самої проблеми". В дипломатичних колах роблять з того висновок, що комуністична партія й уряд Східньої Німеччини стоять перед новою великою „чисткою" в своїх рядах. Тимчасом ген. П. Т. Дібров, командант совєтських військ в Берліні, які здавлювали заворушення та які ще й досі танками й панцерними автомашинами патролюють вулиці міста, злагіднив дещо обмеження виїмкового положення, дозволяючи на частинне відновлення руху між східньою і західньою частинами міста та повідомляючи про можливість зборів і демонстрацій в місті за попереднім дозволом місцевої влади. Рівночасно офіційно повідомлено про розстріл двох дальших німців, яким закидувано провідну ролю в заворушеннях в Берліні минулої середи.

Москва пов'язує заворушення в Берліні із звільненням полонених в Кореї

Москва. — Партійна „Правда" надрукувала в понеділок обширний коментар на тему заворушень та виступу населення Східнього Берліну проти совєтської окупації й комуністичного режиму, зв'язуючи цю подію із звільненням антикомуністичних північних корейців з таборів полонених в Південній Кореї з наказу президента Рі. „Правда" вважає, що обидві ті події були приготовані з ініціятиви й намови західніх альянтів з метою, щоб вдержати та збільшити міжнародне напруження. Вона твердить, що „авантюра східньо - берлінських наймитів західніх капіталістів" та „провокація кліки Сінгмана Рі й його протекторів" в Кореї згори засуджені на невдачу.

УСК в Ню Йорку здобув Чашу Національної Ліги

Ню Йорк. — Останньої неділі футбольна команда УСК Ню Йорк по імпозантній виграній 6:1 у повторенім фінальній стрічі з Йонкерс-Амерікенс стала переможцем гор за переходову Чашу Національної Ліги на сезон 1952-1953. Це вже втретє в цьому році футболісти УСК-у добувають першенство. За ними уже чемпіонат Національної Ліги 1952-1953, чемпіонат юнаків Метрополітальної Ліги, та здобута Чаша Національної Ліги. Перед ними ще гри за Чашу Словян Ню Йорку, що відбудеться наступної неділі, та в яких теж можна сподіватися нашої перемоги. Це був би чергий дуже рідко нотований в історії спорту успіх: — чотирократне першенство одного клюбу у цьому ж самому сезоні.

КОРЕЯ ЗАПОВІДАЄ ЗІРВАННЯ З КОМАНДУВАННЯМ О.Н. НА ВИПАДОК ПЕРЕМИР'Я

Сеул, Корея. — Сингман Рі, президент Корейської Республіки, проголосив вчора офіційно, що він повідомив ген. Марка Кларка, головного команданта альянтських збройних сил на Далекому Сході, що корейський уряд відкличе свої війська з-під командування Об'єднаних Націй, якщо б перемир'я в Кореї було підписане на теперішніх умовах. Неофіційні вістки про такі пляни Кореї були вже кілька днів тому. В опублікованому вчора листі президента Рі, висланому до ген. Кларка минулої суботи, м. ін. сказано: „Підписання договору про перемир'я в його теперішній формі вважатиметься остаточним офіційним вказанням на драстичну зміну у відносинах, які ми вдержували досі. На такий випадок я не бачу можливостей, щоб війська Корейської Республіки могли залишитися під Вашим командуванням, хоч і як нам було б цього жалко." В дальшому президент Рі пише: „Проте, як Ви кажете, я побіщив, що повідомлю Вас, як приятель приятеля, коли б я рішився відкликати наші збройні сили з-під командування Об'єднаних Націй... Проте, як я сказав, я все ще надіюся, що я не матиму потреби видавати інструкцію відклику."

Тимчасом в дорозі до Сеул прибув до Токіо Волтер Робертсон, спеціяльний висланник президента Айзенгавера й державного секретаря Доллеса, з метою намовити президента Рі до перемир'я. Разом з Робертсоном їде до Сеул ген. Лотос Колінс, шеф штабу Американської Армії, який матиме за завдання переконати південних корейців про загрозу та безвиглядність продовжування війни самою південно-корейською армією на випадок перемир'я. Офіційна комуністична пропаганда дродовжує обвинувачувати альянтів в їхній „змові" з корейцями відносно звільнення 27,000 північно-корейських полонених та ставить повернення їх до таборів за передумову перемир'я. Комуністи домагаються, щоб альянти „наказали" президентові Рі інтернувати знову всіх звільнених з його наказу полонених. На фронті в Кореї, головно на його центральній ділянці, комуністи знову почали атаку більшими силами на вдержувані там південними корейцями й альянтськими військами позиції. Всі дотеперішні атаки були відбиті.

Пірсон теж „вражений" акцією президента Рі відносно полонених

Об'єднані Нації, Н. Й. — Президент Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, канадійський міністер закордонних справ Лестер Б. Пірсон, переслав каблеграму корейському президентові Сингманові Рі, перестерігаючи його перед результатами його однобічної акції відносно звільнення північно-корейських полонених. Пірсон твердить, що він був „вражений" вісткою про звільнення полонених з наказу президента Рі й він вважає цю акцію „злощасним словом", яким Південна Корея була зобов'язана співпрацювати з Об'єднаними Націями. Президент Генеральної Асамблеї пригадує Південній Кореї велике потреби фондів на відбудову країни після воєнного знищення та закликає президента Рі, щоб він допоміг в теперішніх заходах для досягнення перемир'я.

Піне відступив від намагань створити уряд

Париж. — Антуан Піне, французький консерватист та ще найбільш надійний кандидат на нового прем'єра, що міг би перемогти рекордову кризу французького уряду, відступив вчора від намагань створити новий уряд, бо сильні дві партії, католицький народно-республіканський рух і колишня партія де Голя, поперали його, що він не може мати їхньої підтримки в парляменті. Опозиція народних республіканців і де-голістів, разом з опозицією з боку комуністично-соціялістичної коаліції, яка має одну третину голосів в парляменті, згори перешкоджала відкиненню кандидатури Піне в Національній Асамблеї. Народні республіканці виступили проти Піне, вважаючи його занадто консервативним, а вони бажали б більш „прогресивного" прем'єра, щоб здобути для урядової коаліції соціялістів, що мають одну шосту частину голосів в парляменті.

КАПІТАН „БАТОРОГО" „ВИБРАВ ВОЛЮ" В АНГЛІЇ

Лондон. — Командор Ян Цвіклінські, капітан найбільшого польського пасажирського корабля „Батори", на якому свого часу перевезено контрабандою з Америки до Східньої Німеччини відомого комуніста Гергарда Айзлера, рішив „вибрати волю" та залишився на свій корабель і просив політичного азилю в Англії, — повідомлено тут вчора офіційно з британського міністерства внутрішніх справ. „Батори" був в Англії впродовж останніх шістьох тижнів та переходив деякий ремонт і відчалив щойно минулої суботи, але вже без капітана. Британські власті безпеки мали повідомлення, що в середу, перед відчаленням „Батори", з нього „зникла" одна людина, яку означували як „медичного старшину". Тепер міністерство внутрішніх справ виявило, що тим „медичним старшиною" с сам капітан корабля. „Батори" має 14,285 тонн і його капітан Цвіклінські, що тепер сам „вибрав волю", дозволив в травні 1949-го року на таємний перевіз тим кораблем Гергарда Айслера, відомого американського комуніста німецького роду, що був тоді на волі за грошовою порукою в сумі 23,500 долярів, очікуючи на судовий вирок за зневагу Конгресу та фальшиве подання в справі виїзду з Америки. Сам Цвіклінські належить до старших офіцерів польської торговельної фльоти й був капітаном „Баторого" від 1947 року, вернувшись до Польщі після війни. Під час німецької окупації Польщі він був втік до Бельгії й опісля дальше на захід. В останньому він був нагороджений польським золотим хрестом заслуги для комуністичного режиму й були припущення, що цю нагороду він дістав за перевіз Айзлера. Моряки з „Баторого" не вважали його за комуніста, як радше за „жертву обставин". Британське міністерство внутрішніх справ заявило, що прохання Цвіклінськи в справі азилю тепер „розглядається".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРИМАРИ МИРУ

Був би сьогодні в перетомленому війнами світі мир, якби не було агресивного комунізму та його централі — Москви. Тисячі книжок і десятки чи сотки тисяч статтей написано на тему, що згідно з наукою Маркса-Леніна-Сталіна та кремлівською практикою справжнього миру між демократіями і червоними тоталітаристами ніколи бути не може. Комуністична агресія, та ще в сполуці з російським імперіялізмом, спрямована на підбій цілого світу. Це така істина, що просто не можна нині навіть припускати, щоб її не знали бодай провідні люди у вільному світі. Отже мусять знати її й в Англії. А проте якраз з тої найбільш політично виробленої нації йде сьогодні чи не найсильніший натиск на згоду з Кремлем. Навіть такому практичному й далековидючому політикові, яким є британський прем'єр Винстон Черчил, здається, що якраз тепер є дуже догідна пора, яка може принести світові та його країні мир.

Цей привид миру в Черчила такий сильний, що він назвав спротив президента Сингмена Рі проти перемир'я в Кореї та звільнення ним північно-корейських полонених „зрадницьким поступуванням", вважаючи це перемир'я вступом до миру, до нарад на Бермудських островах, що мали б відчинити двері Маленкову до нарад Великої Чвірки. Просто вірити не хочеться, щоб такі гострі слова могли впасти в британськім парляменті проти людини, спільника демократій в боротьбі з Кремлем, яку за ідеали свободи саджали до тюрми і тортурували та яка боронить до загину незалежність своєї країни. Це тільки вказує, як сліпо глядить Черчил на те, що тепер діється, як він своєю поведінкою нівелює значення ось такої події, як протибольшевицький спротив у Східній Німеччині.

„Воєнний" Черчил хоче покінчити свою політичну кар'єру „миром", який — і це найважливіше в нього — допоможе британській імперії знов заняти перше місце в світі, або бодай рівнорядне з З'єдиненими Державами. До того, а це теж треба підкреслити, на нього натискають з усіх боків, щоб „миривея" і дав нагоду Англії з усіми торгувати, бо, мовляв, без цього вона жити не може. Не треба забувати, що найсильніший натиск іде з боку Партії Праці, себто політичного конкурента, що хоче дістатись до влади. Це є натиск на мир за всяку ціну і він знаходить серед населення поперття, бо — як пише американський кореспондент Л. Деннен — „люди живуть в смертельному страху перед війною". Є чого боятися, як думати про атомову війну, але страх не є ніякою забезпекою перед такою війною ,зокрема тоді, коли маємо до діла з Кремлем, який у своїх розрахунках не бере людського життя під увагу, ні винищення цілих народів. Як він буде готовий до війни, він її почне. Сьогодні він до неї ще не готовий, ще не закріпилася нова влада на Кремлі, ще Москва не опанувала цілковито всі сателітські країни. Що більше: проявляється в сателітах дух бунту, на прояв якого Захід так довго й нетерпеливо ждав і який він повітав тепер з найбільшим ентузіязмом. Як же можна в такому моменті уступати Кремлеві чи Пейпінґові в Кореї, чи в інших місцях, та ще в переконанні, що тим разом вони правдиво прагнуть замирення з демократіями? Як звідомляють американські кореспонденти, Англія вірить в замирення, вірить в це теж і Винстон Черчил разом з представниками цілого Британського Комонвелту.

Американський нарід, хоч як прагне миру і покінчення цілком непопулярної війни в Кореї, не вірить в мирні задуми Кремлю. Президент Айзенгавер та секретар стейту Доллес не можуть добачити в совєтських „переміна", про які тепер так багато мови, ні одного кроку, який вказував би, що Москва думає про справедливий мир в Европі та світі серйозно.

Ці обидва становища, Англії та ЗДА, станують проти себе в час нарад на Бермудських островах. Франція буде по боці Англії, бо їй теж привиджується мир. Якщо до часу тих нарад не зайдуть якісь радикальні зміни, а на це мало надії, то президент Айзенгавер знайдеться на Бермудських нарадах у дуже скрутному положенні.

ПАРТІЙНІ ПРИСТРАСТІ

Вісім років минає від закінчення другої світової війни й п'ять років від масового приїзду нової української іміграції до цієї країни, а всі наші надії на те, що час та нові обставини злагіднять українські партійні пристрасті ще й досі не виправдались. Правда, не можна сказати, що в цьому відношенні „без змін". Навпаки, багато дечого вже зроблено й досягнено, партійна ворожнеча й боротьба вже не є така безпардонна, як була раніше, групова ворожнеча вже не є така „смертельна", як колись ,але при цьому наша суспільність ще далеко не позбулась тих партійних пристрастей бодай до такої міри, щоб вони вже не були шкідливі для загальної української справи та не зупиняли нашого загального проґресу на поодиноких ділянках нашого спільнотного життя.

В Европі ці партійні пристрасті створили справді безвихідну „мертву точку" для можливостей переведення повної української політичної консолідації, про яку так багато говориться від закінчення війни й для якої рівночасно тільки дуже мало робиться, а ще менше досягається. На нашому, американському терені таку консолідацію завершено на конґресі в липні минулого року, але це ще далеко не припинило партійних пристрастей, як це виявила місія делеґації УКК до Европи з кінцем минулого року та як це виявляють постійно наради Політичної Ради УКК. Не має найменшого сумніву, що коли б ми тільки малу частину тої енергії, яку витрачаємо на партійні суперечності та їх полагоджування, витратили на справжню політичну акцію для допомоги визвольним змаганням України та для проведення й використання українського визвольного арґументу в міжнародній політиці, то сьогодні результати української акції у вільному світі були б без порівняння більші.

Приглянься першим-ліпшим нарадам в наших центральних чи місцевих установах, будь-яким зборам в справах поодиноких акцій, що їх проводять наші громади, і порівняйте скільки часу витрачається на саму суть справи, а скільки на полагоджування суперечностей між „середовищами" та на всілякі інші „партійні ключі". І коли остаточно приходить до спільної акції, тоді в ній знову стільки суперечностей, амбіцій та антагонізмів, що за ними знову роздрібнюється поменшується кінцевий ефект навіть великого труду.

З другого боку у нас така ситуація, що жадна, навіть найбільш активна група не може винести на своїх плечах всього тягару ґромадського життя. Вже краще перемагати партійні чи групові суперечності й спільно працювати в загально громадських та загально-національних справах, ніж пробувати показувати свою групову „силу" сепаратними виступами, які на довшу мету можуть бути тільки самообманом, а не жадним успіхом. Ми в такому положенні, що не можемо обійтись без жадної активної одиниці й без жадного діяча. Але з таким положенням не можна теж зловживати й саботувати працю й ініціятиву активних одиниць чи груп.

Ми цілком певно могли б довести до порядку в нашому громадському житті та поважно збільшити внутрішні й зовнішні успіхи нашої праці, якщо б ми позбулись тих надмірних партійних пристрастей і антагонізмів. Тепер у нас ще влаштовуються маніфестації в роковини голоду в Україні й на прикладах тих маніфестацій можна б легко пізнати всі наші громадські недомагання. В більшості випадків маніфестації, що вже відбулися, або ще відбудуться, влаштовуться спільними силами. Досі, наскільки нам відомо, тільки в одному випадку виключну ініціятиву у влаштуванні маніфестації мала одна група.

При цій нагоді хочеться звернути увагу на ще одну обставину. У зв'язку майже з кожною маніфестацією та повідомленням про неї наша редакція має постійні суперечні „спростування", теж у великій мірі подиктовані партійними пристрастями. Як організатори маніфестації мають, цілком природно, нахил до перебільшування масовости й значення маніфестації, то чому тим „іншим" так залежить на їм зменшуванні? Так було у випадку з Филаделфією, Нюарком та іншими місцевостями. Відносно Нюарку, Маніфестаційний Комітет образився, що кількість учасників маніфестації представник „Свободи" нарахував „велику кількість". Тимчасом, одна місцева газета нарахувала їх на 1,500, друга на приблизно 3,000, Комітет сам нарахував понад 4,000, а деякі з тих „інших" телефонують до редакції й заявляють, що завдали собі труду й стоячи збоку на вулиці навіть порахували всіх в поході й дорахувались тільки до понад 1,000. И справа, виходило б крутиться тепер не навколо значення тієї маніфестації, не навколо її відгомону в американському світі, для якого вона була призначена, але навколо релятивного числа, яке може мати значення в груповій, але не в загально-громадській оцінці маніфестації. В нашому розумінні найкращою українською оцінкою маніфестації були б не так підрахунки людей чи розданих і звернених конверток з грошевими пожертвами, як сума того, що було в тих конвертах. Тимчасом, про цю справу ліпше не згадувати. У Филаделфії Маніфестаційний Комітет оцінив кількість учасників на 5,000, а зібрано „коло" дві тисячі долярів; в Нюарку Маніфестаційний Комітет оцінює кількість учасників на приблизно 4,000, а зібрані фонди — як нас поінформовано — теж тільки „добігають" до двох тисяч. Думаємо, що для характеристики таких наших маніфестацій буде далеко правильніше подавати в майбутньому не тільки кількість учасників, але головно суму зібраних фондів, як це практиковано давніше.

Все це має свій більший або менший зв'язок з нашими внутрішньо-політичними пристрастями та суперечностями. Правда, вони не тільки нас роз'їдають і послаблюють український еміґраційний організм, але вони теж існують серед інших народів. На прикладі Франції, що вже другий місяць не може через такі пристрасті склеїти свого уряду, бачимо, які фатальні не то внутрішні, але й закордонні наслідки має такий стан. Звичайно, це для нас мала потіха, що на світі ще більше таких недомагань. Нам усім треба докласти всіх зусиль, не тільки принагідно, але й в щоденному поступуванні ,щоб ці пристрасті злагіднювати та підпорядковувати їх загальним інтересам. Ми маємо вже приклади таких зусиль, як от рішення двох наших репрезентативних наукових інституцій, НТШ і ВУАН, щоб відбути спільний Науковий З'їзд. Якщо б ми пішли за такими прикладами в усіх наших зусиллях, тоді на їх результати — збільшений вклад в українські визвольні змагання — нам напевно не довелося б довго ждати.

І. Світ

УКРАЇНЦІ В АЗІЇ

В 1917 році, багато українців, вояків та старшин, опинилися в Сибіру та на Далекім Сході. Всі вони були в армії та, як звичайно тоді, не мали жадних прав на свої національні окремішности. Тільки дозволялося часом улаштовувати українські вистави. Так довелося мені бути присутнім на виставі „Наталки Полтавки" в касарнях одної військової частини в Харкові взимку 1916-17 рр.

По революції українці знайшли сприятливі обставини для своєї праці, зокрема в тих частинах, де були лагідні старшини. Зокрема добре відношення до українців було у Манджурії. Те саме було в Іркутську, Омську та ін. місцях, але не було добре у Владивостоці.

Після відбуття в Києві Військового З'їзду, у травні 1917 року, в Сибіру започаткувався рух створити окремі військові частини.

В Омську в ті часи знаходилося кілька куренів, все під назвами Сибірських, серед них був 36 курінь. У його складі опинилися в значній кількості українці, як молодий старшина С. Шпаченко, що тільки скінчив іркутську військову школу, Вол. Мамчура, та в сусіднім курині, 20 Сибірському, старшини Лапченко, Мозговий, Майстренко, дуже активний прапорщик Бородаєвський, Луганець, Бита та адьютант Телєжинський.

Виникнув плян приступити до організації своєї військової частини. Переговори з командуючим військовою округою, ген. фон Таубе доручили вести ад'ютанту Телєжинському.

Бородаєвському вдалося дістати дозвіл на сходини в „гарнізоновім зібранні", але в останній мент прийшов приказ про заборону. Тоді якийсь писарчук зі штабу приніс до організаторів текст телеграми, одержаної військовою владою в Омську з Петербургу, яким дозволялося українські формації. Вояцтво вирішило зробити демонстрацію. Поверх 2000 вояків вийшли озброєні на цю демонстрацію та пішли до мешкання командуючого військами ген. Таубе. Довелося вкінці генералові таки дати дозвіл.

Першим заходом Бородаєвського було створити військову раду, яка мала взяти на себе творення військової частини, яку вирішили назвати ім'ям гетьмана Сагайдачного. Але командуючий дав приказ Бородаєвському виїхати разом з військовою частиною на фронт.

В червні 1917 р. товариство нараховувало біля 2000 членів, розкиданих по різних військових частинах. Фактично в товаристві бувало більше, але частина вже від'їхала на фронт.

Згідно з розпорядженням з Омська українські вояки мали відсилатися до куреня 114 (Порховського), який був призначений для повної українізації. У червні від'їхало перших 230 українців до цього куреня.

В самому Омську, казарми 27-го сибірського куреня були передані для українців, де й розпочалися регулярні вправи, які переводив поручник Капкан. Перша група складалася тоді з 200 вояків. Командуючий бригадою, полковник Підгорський, приобіцяв всяку допомогу „окремому відділові українських стрільців Сибіру".

Рівночасно велася праця серед українців в ін. військових формаціях та переводилися заходи, щоб зібрати українців до куреня ім. гетьмана Сагайдачного, осередком якого був вказаний „окремий відділ".

Крім військових вправ, серед українців велися лекції з українознавства на різні патріотичні теми та організувався постійний український хор. Військова рада передплачувала українську пресу та книжки, започаткувала книгозбірню, якою користувалося воЯцтво. Для здобуття засобів, влаштовувалися спектаклі, вечорі та ін. імпрези.

Військова Рада вирішила поширити свою діяльність поза Омськом, для чого надіслали окремих делеґатів до різних міст, як напр. прапорщика Безпалого до Петропавловська, до Томська від'їхав С. Шпаченко, рівночасно як делеґат на Всеукраїнський з'їзд в Сибіру, поїхали делегати до Ішима, Кургана та до ін. місцевостей. Український відділ утримався до лютого 1918 р., хоч зазнав великих труднощів, зокрема після большевицького перевороту.

Від'їзд голови ради С. Шпаченка використав прапорщик Пругло та приказом звільнив всю раду. Нікого він не запитав й в цей мент ніхто не відважився запротестувати, бо були непевні часи. Коли голова Ради повернув до Омську, застав повний розвал. Пругло вживав українців-вояків для горожанської війни, що вже була на обрії, для повстання військової школи тощо.

Для вияснення положення, вирішили надіслати делеґацію до Києва в складі 12 козаків та прапорщика Дідовця. Через деякий час Дідовець з козаком Гончаренком повернули до Омська й привезли цікаві та обширні новинки про життя в Україні. Ці новини підбадьорили місцевих українців. Вправи відновились й відразу піднеслася дисципліна.

День починався спільною молитвою та відспіванням українського гимну, провадилася коротка інформація про Україну та військова муштра. Вдалося ліквідувати повністю большевицькі впливи, що один час почали загрожувати частині. В грудні 1917 року прибула до Омська добре зорганізована військова частина з Ішиму під командою прапорщика Міщенка. Проте большевики почали тиснути українців, цим разом господарчими справами, бо політична агітація не давала жадних успіхів для них. Щоб забезпечити на майбутнє український курінь, голова військової ради звернувся до правління українського клюбу в Харбіні, щоб перенести курінь на Далекий Схід, але це не повелося зробити.

Тоді большевики вживають агітаторів, щоб розкласти курінь, а коли це не вдалося, вирішили вислати курінь на Урал для подавлення повстання козачого атамана Дутова. Між тим приїхали до Омська українські делеґати з Америки Досвітний та Бриллинський. Їх приїзд та лекції піднесли настрій. Після їх від'їзду далі на захід, з наміром дістатися до Києва, положення в Омську погіршало й большевики, через підісланих людей, створили „Український Совєт салдатських депутатів". Військова рада вирішила ліквідувати частину й так перевела демобілізацію козаків.

Більшість з них перейшла на приватні мешкання та увійшла до громадського життя й дуже зміцнила Омську Громаду, на чолі якої стояв тоді Лавриненко, а пізніш інж. Адамович. Серед активних діячів громади приймали участь й галичани, як Гриневич (що пізніше жив в Шанхаї та Гонконзі), Лісовський, Гнатейко, Хомищак, Кров'як й Зубальський. Військова Рада проіснувала

(Закінчення на стор. 3)

ЩО БУЛО Б З РОЗЕНБЕРҐАМИ В СССР?

Коли б Розенберґів судив не американський, а совєтський суд, то ця справа мала б зовсім інший вигляд. Судила б Розенберґів закрита сесія верховного суду. Це значить, що на суд не були б допущені ні журналісти, ні інші особи. Вся судова процедура обмежилася б до простої формальності: відчитання суддею обвинувачення, вимогою прокурора винести відповідний присуд. Після допиту свідків, які підтвердили б, що Розенберґи винні і заяви самих Розенберґів, що вони признаються до злочину і прохають пролетарське правосуддя їх покарати, суд пішов би на коротку нараду. Після наради голова суду зачитав би вирок, що підсудні засуджені „до найвищої міри соціяльного захисту — розстрілу з конфіскацією всього майна". Вирок було б виконано протягом 24 годин. Присуд був би остаточний і суд не прийняв би ніякого прохання про помилування чи відложення на довший час екзекуції. Підсудні Розенберґи не мали б права найняти собі оборонців таких, яких вони хотіли б. „Оборонця" для них призначив би сам суд. Він не радився б з підсудніми, а лише грав би на суді формальну декоративну ролю. Він не намагався б боронити підсудніх, а заявив би, що через те, що злочин Розенберґів судом доказаний, він не має ніякої можливости їх боронити.

Покарання не обмежилося б самими Розенберґами. Їхніх двох синів забрала б держава на своє виховання. Якщо б хто з приватніх осіб хотів цих дітей забрати, то держава їх не віддала б. Діти мешкали б в якомусь будинку для безпритульних. Пізніше в якийсь таємничий спосіб їх би органи безпеки знищили. Не лише кревні Розенберґів, але й люди, з якими вони в різні часи мали товариські чи ділові відносини, були б позаарештовані і вже ніколи б не повернулися до „вільного" життя. Вони так і погинули б в Сибірі в трудово-поправних таборах.

На другий день після суду в мешкання, де жили Розенберґи з'явилася б поліція, щоб виконати вирок суду про конфіскацію всього майна засуджених. Всі речі з мешкання були б забрані, а також з нього були б негайно вигнані кревні Розенберґів, якщо б такі були. Кревні і приятелі Розенберґів були б заарештовані не відразу, а поступово. Шпигуни-сексоти слідкували б хто їх відвідує. Цих випадкових відвідувачів пізніше за „зв'язки з ворогами народу" теж було б виарештувано.

Ніхто б не відважився творити комітету для захисту Розенберґів, ніхто не скликав би мітинґів і не розкидав би летючок в їх оборону. Ніхто б не маршував перед московським Кремлем з вигуками про помилування Розенберґів. Ніхто публічно не відважився б ставити під сумнів правильність рішення суду. Навпаки, населення мусіло б оганьблювати Розенберґів і хвалити суд і органи безпеки за „охорону інтересів трудящих". Найстрашнішу терористичну машину СССР населення мусить славити як найбільш гуманну установу. Найстрашніший енкаведист Н. Єжов в час святкування тридцятих роковин ЧК—ОГПУ—НКВД говорив: „В світі немає такої другої (крім СССР) держави, де органи державної безпеки, органи розвідки були б так тісно пов'язані з народом, так яскраво відображали істереси цього народу . . ."

В СССР не існує судівництва і законности практикованої в некомуністичному світі. Там існує звичайний терор, перед яким жертви не мають ніяких можливостей для захисту. В 1930 році тодішній червоний прокурор, який пізніше став сам жертвою практикованого ним терору, погрожував: „В нас не здригнеться рука перед тим, щоб безпощадно розчавити гадину контрреволюції, стерти з лиця землі всіх, хто відважиться стати на шляху нашого плянового соціялістичного будівництва, знищити всіх до одного, хто ще рухається в ячейках контрреволюзійних організацій". (Л Л)

Г. Сова

ГОЛОД 1933 РОКУ

(2)

Бувший голова Котелівського району Петро Браташевський, кінчаючи своє життя кулею з пістоля, надсилає багатьом знайомим партійцям листа з таким змістом: „Немає у мене більше сил, щоб так знущатися над своїм народом — краще вибираю собі смерть!!!" Другий приклад: голова Райвиконкому Волков заявив: „Або я з ума зійшов, або ж хтось інший сходить, нічого не розумію, що діється навколо мене. За що терплять діти?!!"

На Україну виїхав член Політбюро грузин Мікоян і прибув у наш район. Головою району був Попов, бувший заступник Полтавського облвиконкому. Мікоян звернувся з таким питанням до нього: „Буде виконаний плян хлібозаготівель у вашому районі?" — „При умові, коли підметемо все збіжжя мітлою по району, то і тоді не знайдемо тієї кількости, яку одержали по пляну!"

Великий достойник нічого не відповів, але через декілька днів Попов був знятий з праці і посланий в Архангельську область на низову працю.

Темпи колективізації проходили наспіх. Для тваринництва не було приміщень і воно загибало від холоду, а преса голосила, що куркулі травлять худобу. Не було с/господарського інвентаря, не підготовлені кадри, щоб охопити цю складну працю. І головне — не було у селян бажання, щоб задарма працювати. І як наслідки: низька врожайність, нерентабельність (економічна невигідність) цього великого господарства, що доводило до мінімальних розмірів оплати трудодня колгоспника (були випадки, що трудодень доходив до 5-7 коп.).

Мій район мав в 1932 році більше 60 тис. осіб і більше 100 тис. гектарів землі. В цей період облік смертности й народжень вже знаходився в руках НКВД, в його підвідділі „ЗАГЦ", але від відповідального секретаря районового виконавчого комітету Б-ди, мені пощастило дізнатись про загальну смертність за 1933 рік на території району і вона складала — 11680 осіб. Це означає, що смертність в нашому районі 1933 року досягла 19,4% до населення, або майже п'ята частина. Коли умовно взяти на той час загальне населення України в 35 мільйонів чоловік та заокруглюючи відсоток загинувших з 19,4% на 20%, це дає математичну величину в 7 мільйонів осіб.

В 1942 р., під час німецької окупації ,в нашому районі, по всіх 25 сільських управах, утворені були спеціяльні комісії, на обов'язку яких полягало: скласти листи осіб, що загинули в 1933 р. від голоду. Ця поважна праця була повністю закінчена і в Районову Управу поступили відомості з усіх 25 сільських управ, з обозначенням: прізвища, ім'я і віку загинувших від голоду. (Наслідки цього перепису були опубліковані в районовій газеті). Незалежно, що цей статистичний облік передавався майже через 8 років після голоду, отже є всі підстави твердити, що він був зменшений проти фактичного, але загальна цифра померлих від голоду в районі складала більше 10 тис. осіб. (В часи евакуації ці матеріяли, знаходились при мені, та в часи примусової репатріяції загинули).

Розглянемо інші джерела перепису (офіційного), з якого є можливість вичислити умовні цифри загибелі від голоду в 1933 р. людности України того часу. Д-р Тиміш Олексіюк, який опрацьовував в Укр. Інституті статист. матеріяли СССР, за наслідки перепису населення 1926 і 1933 років (Науково дослідчий інститут суходольної України), подає такі відомості:
Було населення в УССР на день перепису в 1926 р.: міського — 5,373,553; сільського — 23,669,381. Всього разом — 29,042,934. На день перепису в 1939 р. в УССР було населення: міського — 11,195,620; сільського — 19,586,981. Всього разом — 30,764,601. (В межах території цілого СССР перепис 1926 р. нараховувала українців — 31,194,778 осіб).

За офіційними даними Держпляну СССР, пересічний щорічний природний приріст населення, в період 1926-1939 рр. складав — 2,2%. (Безумовно, по Україні цей біологічний потенціял був більший і д-р Олексіюк в своїй праці ставить 2,35% — я обмежуюсь — 2,2%). Отже річний приріст по Україні складав — 638994 особи. На протязі 12 років (1926-1939 роки) — 7,767,328 чоловік.
Нам це дає юридичне право твердити: на день перепису 1939 р. населення України повинно було налічувати — 36,810,362 чол., але перепис 1939 р. подає нам цифру лише — 30,764,601 особи. Вислід: 36810362 — 30764601 = 6769438 недоліку або недостачі. Це є наслідки: голоду, розкулачування та різних репресій НКВД.

Та і ця картина не є повна. По цілій Україні було сотні прикладів, що вимирали цілі села. Тут приведу приклад з Нефорощанського району, де на річці Орель, село Чернетчина, в якому налічувалось більше 200 дворів, зовсім вимерло і прийшлось закрити сільську раду, як адміністративну одиницю. Постало питання про недохват працюючих рук в колгоспах. Кремль і з цим явищем не розгублюється: уповноважує члена Політбюро Постишева переселити росіян в ті місця, де пройшли опустошення від голоду. З Тамбовської, Тульської, Курської, Вороніжської і інших російських областей РСРС прибувають переселенці мільйонами. Що це означає? — При перепису 1939 р. ці росіяни були вже занесені в цифру 30,764,601 чол., чим штучно зменшили подану мною загибіль людности в 6,769,438 і вона досягає 9-10 мільйонів загибелі з часу НЕПу.

Багато випадків людоїдства викрито було в нашому районі (Дніпропетрівська область). В м. Полтава, біля південної станції, по Пролетарській вул. виявлено було виробництво ковбас з чоловічого м'яса. Дві жінки підбирали на вулицях міста безпритульних дітей, які ходили цілими товпами, шукаючи куска хліба, заманювали до себе їх на ночівлю і там забивали. Моя дружба з секретарем райвиконкому давала мені можливість розізнати і про інші події, зв'язані з голодом. Тож багато листів, повних благання та відчаю направлялись не тільки в Харків а й в Москву на ім'я Сталіна.

Одно з них заслуговує на увагу. Воно було надіслане з села Стовбина-Долина. Авторка листа — комсомолка 8-ої кляси середньої школи і донька бувшого червоного партизана. Ось її дослівний вираз: „Я вас, Йосипе Віссаріоновичу, любила і люблю. Я не вірю, щоб ви допустили до того, щоб я загинула в розквіті моєї юности так трагічно і дурно від голодної смерти!!!" Далі з'ясовує, хто її батьки і що сім'я з початку лютого місяця (1939 р.) вже не бачить зовсім хліба.

Подібних по змісту листів надсилалось мільйонами на ім'я того, хто був першим ініціятором трагедії нашого народу і зачитувати їх, хоча б другорядним особам в Кремлі не було ніякої технічної можливости (а головне бажання!), то вони механічно повертались назад, майже без зачитання, тільки не до тих, хто благав про допомогу, а на ім'я голови Райвиконкому, з демагогічною та цинічною резолюцією: „допомогти, чим є можливість". Ці „можливості" для тих, що невинно гинули сотнями тисяч в день, були зовсім вичерпані.

За те в закритих розподільниках для „партійної касти" та працівників НКВД було тут все! (навіть ікра та дорогі напої). Система розподілу харчових продуктів в той час так була заплутана, що тільки ті, які належали до сильних світу того, не були голодні. Селянство зовсім нічим не постачалось. На хліб існувала така вартість в селі, коли за пуд-два (пуд — 16 кілограмів) борошна чи то зерна, селянин продавав будинок з садибою, добрий одяг чи то взуття оцінювалось на одиниці кілограм чи то борошна чи то зерна.

СУСПІЛЬНА СЛУЖБА

(3)

Хоч стільки зроблено вже для Суспільної Служби у світі, то ще дуже багато залишається до зроблення, щоб забезпечити допомогу потребуючим у цілому світі. Коли зважити, що населення нашої землі росте (за статистикою кожного дня прибуває 50,000 осіб, що дає річно около 20,000,000 осіб), то і навіть — якщо сьогоднішня Суспільна Служба була б задовільна, з уваги на цей приріст її треба збільшити.

Яке значення Суспільної Служби для окремих народів і країв?

В самих З'єдинених Державах Америки щораз більше закріплюється думка, що Суспільна Служба потрібна не лише для окремих одиниць відірваних і ненормальних. Тут вкорінюється переконання, що Суспільна Служба потрібна для всього населення країни.

Комітет Громадських Прав (Коміті оф Сівіл Райтс) старається запевнити кожному громадянинові нашої країни рівність теж і у відношенні до добродійств Суспільної Служби без уваги на расову, релігійну, чи національну приналежність.

Рада Економічних дорадників Президента звертає завжди увагу на різні види суспільної служби для стабілізації народного здоров'я і господарки.

Не зважаючи на добробут нашої країни, Суспільна Служба тут не являється якимсь ізольованим феноменом, але невідлучною частиною нашого народного життя. Подібно вже є і в інших країнах.

Суспільна Служба сьогодні збігається у своїй діяльності з ділянки народного здоров'я, шкільництва, рільництва і широкого господарського розвою. Вона теж має відношення до широкої народної і міжнародної соціяльної політики. Тепер перед Суспільною Службою нові завдання, які несе наше сьогодні. І треба вірити, що виконуючи ці завдання Суспільна Служба більше усамостійниться і дасть великий вклад у побудову модерного міжнародного життя.

Хоч говориться про п'ятдесять років існування Суспільної Служби, то не можна означити якоїсь точної дати її початків. Рік 1900 — це початок „системи Штрасбурґа", чи інакшими словами адміністрованої допомоги. Важніший для Суспільної Служби 1905 рік, коли у Великобританії прийшла до влади Ліберальна партія і почала заводити нові порядки. Теж важливий рік 1909, коли знову ж у тій Англії видано славний звіт комісії „Пур Лов Комішин" і другий „Майноріті Ріпорт" про розвій суспільної служби у світі. Той же рік є початком епохального плянування мешканевої політики в Англії.

Та розвій Суспільної Служби йшов постепенно і тому не можна відносити його до якоїсь окресленої дати. В деяких країнах початки Суспільної Служби можна означити роками і так у Совєтському Союзі означує цей початок рік 1917, в Німеччині 1918, у ЗДА 1935, а у Франції — 1936. Щоб краще схарактеризувати цей час, треба відмітити, що перший проєкт старечих пенсій і інвалідських рент був встановлений у Данії 1891 року. Не було ще тоді медичної соціяльної опіки, а в цілому світі рахувалось лише 23. програми соціяльного забезпечення (тринадцять робітничих відшкодувань, сім медичних обезпечень і три обезпечення на старість у 15 країнах). Лише Данія і Німеччина мала на той час усі ці три роди обезпечення, в новій Зеляндії було два (старечі пенсії і робітничі відшкодування), а Швеція у 1900 р. мала лише обезпечення на час хвороби. Сьогодні після п'ятдесяти років 57 держав має понад 180 обезпеченевих програм різних родів.

Та не лише згадані держави мали вплив на розвій Суспільної Служби. Теж інші держави і навіть у давнішому часі мали на це вплив. Розвій індустрії ще в п'ятнадцятому і дальших сторіччях, чи потім розвій судівництва і права теж причинились до упорядкування справи Суспільної Служби. Та є країни, які лише в останньому десятиріччі взялись за це діло, але це не означає, що вони не зробили багато. Часом вони за цей короткий час зробили більше, ніж за ціле півстоліття. Останнє півсторіччя мало велике значення не лише для суспільної служби, але для всього політичного життя. Оцінюючи з погляду політика, новий історичний період починається роком 1870 і кінчається 1914 р. Перша світова війна це роки 1914-1918, 1919-1929 це роки післявоєнної відбудови, 1929, 1939 — це роки світової господарської кризи, 1939-1945 — друга світова війна і знову від 1945 року відбудова, але побіч того і непевність, яка не характеризувала часів перед роками розчарування у час світової кризи тридцятих років.

Сьогоднішня непевність постає не лише наслідком ідеологічної війни і постійної небезпеки війни, але теж загрозою господарського заломання одної, чи другої країни, яка постачає; бо сьогодні висилаються товари до деяких країн безплатно, а то й може бути замкнена достава товарів з деяких країн постачання.

(Продовження буде).

Співпраця трьох релігій

Американці різних релігій щодня демонструють, що вони можуть працювати спільно для власного добра і для добра громади. Зворушливий приклад такої співпраці виявився під час пожежі, що знищила притулок для сиріт ім. Св. Джезефа в стейті Ню Джерзі. Протестанти і жиди негайно прийшли на допомогу бездомним римо-католицьким хлопцям, яких було біля ста душ і розібрали їх тимчасово по своїх хатах. Навіть більше, дев'ять протестантських церков, дві жидівські і одна католицька спільними силами зорганізували збірку коштів на відбудову будинку і зібрали понад десять тисяч долярів.

Старша сестра Мері, завідувачка сиротинця, сказала, що вона дивиться на ці десять тисяч, як на символ братерської любови і доказу, що спільними силами можна сподіватися зібрати й всю суму, потрібну для відбудови сиротинця.

Громадська допомога виявилась не тільки в збіранні грошей. Відразу після Великодня тридцять протестантів, католиків і жидів спільно поставили тимчасові бараки на місці садиби сиротинця. В цих бараках були розміщені кухня, їдальня і клясні кімнати, діти тимчасово живуть тепер в одному крилі сиротинця, що ще залишилось після пожежі.

Подібний приклад мав місце недавно в Брукліні, Н. Й. Тут парафіяни і сусіди римо-католицької церкви брали участь в освяченні нової церкви й парафіяльної школи. Будівництво обійшлось в 200 тисяч долярів, а зібрано було двісті сорок тисяч долярів. У збіранні грошей брали участь також протестанти і жиди. Понад 2,400 осіб було присутніх при церемонії.

В Толідо, стейт Огайо, наприклад, така дружня спільна праця людей різних віровизнань дуже поширена. Місто має Раду Церков, яка п'ятнадцять років тому не хотіла прийняти в число своїх членів унітарну церкву і жидів. Тепер ці бар'єри знесені, і вже тепер католики й протестанти провадять спільну працю на релігійній ниві. Приміром у Велику П'ятницю ціле місто було приготоване для того, щоб всі люди могли бути в церкві. Всі крамниці були замкнені, театри були перетворені на церкви. Протягом Великого тижня щодня правились спеціяльні служби, і Жидівський Громадський центр обслуговував їжею дітей, що їх матері працюють.

На початку цього року Толідо показало ще один приклад співпраці поміж різними віровизнаннями, цього разу з зв'язку з придбанням 18 акрів землі, що її організація римо - католицьких жінок, Конґреґація Б'наї Б'ріт, найбільша і найстарша ізраїльська організація в Толідо, і саме місто хотіли купити. Сестрицтво мало будувати тут нову школу, Конґреґація шукала нового місця для себе, а місто хотіло розширити парк. обміркувавши проблему спільно, вони знайшли прекрасне розв'язання її, поділити всю садибу так, що кожний використав її для своїх потреб, не ставлячи там жадних парканів. Спірна земля незабаром становитиме окрасу міста.

Не тільки повага до чужої релігії повинна керувати людьми в таких випадках. Тут треба не забувати про ідеали, які спільні для всіх релігій і які правили за підвалини будівництва нашої країни.

Загальна Рада

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою)

„ЗАБУДЬКУВАТІ СИНКИ"

М. Ганнич із міста Пирятина, Полтавської области, надрукував у „РУ" (20 травня) такий допис.

З деякого часу ім'я голови майорщинського колгоспу ім. Хрущова Івана Констянтиновича Стельмашенка стало популярним з Пирятинському ройоні.

Спитайте про нього першого зустрічного, і вам скажуть:

— Це ви про того Стельмашенка, що вигнав з дому рідного батька? Знаємо, а як же...

Іван Констянтинович, будучи сам, як кажуть, у розквіті сил і здоров'я, гостро не злюбив свого 80-річного батька. Одного разу син заявив йому:

— Нема од вас, тату, ніякої користи, тільки хліб переводите. Годі! Щоб я вас тут більше не бачив. Ідіть до Петра, він живе не гірш від мене.

На цім слові син повісив старому торбину через плече і вирядив за ворота.

Та не вдалося старому прихилити сивої голови і в старшого сина Петра, який працює фінаґентом, бо і цей син виявився не кращим. Довідавшись, з чим прийшов до нього батько, Петро не дав старенькому навіть перепочити з дороги:

— Повертайтесь, тату, туди, звідки приїхали. Іван же має більше ста трудоднів на місяць, то в нього і живіть собі на здоров'ячко.

І ось уже більше двох років ходить по людях старий Констянтин Андрійович. Там переднює, там переночує. Соромиться й згадувати, що у нього діти є.

Дивно, як миряться з негідною поведінкою цих забудькуватих синів колективи, де вони працюють.

Направду дивно, а то тим більше, що комуністи хваляться, що в них панує соціяльна справедливість і що в них найкраще в світі розв'язана справа соціяльної опіки.

„ЖИТИ СТАЛО КРАЩЕ..."

Цю фразу дуже часто повторюють під совєтами, щоб обдурювати своїх і чужих людей. Але навіть у совєтських часописах часто пишуть, що там немає нічого „кращого". Ось наведім такий випадок із першою нотаріяльною конторою міста Києва. „Вона довший час містилася в тісному, напівзруйнованому приміщенні при бульварі Шевченка, ч. 32. Це утруднювало роботу працівників контори, створюючи незручності для відвідувачів. Та кінчилось і те „щастя„: у жовтні 1952 року в конторі обвалилася стеля. Після цього її перевели в інше тісне і непридатне приміщення (вул. Толстого, ч. 25), де в одній кімнаті розміром 15 кв. метрів змушені працювати 11 чоловік!" Конторі обіцяли приміщення в новому будинку, і видали навіть ордер на це, але коли викінчили будинок, „то сталося непередбачене, і контори не пустили до нового, ордером забезпеченого приміщення". Після того виконком міськради „знову ухвалив постанову, якою потвердив своє попереднє рішення, і видав новий ордер на згадане приміщення,... але й цей раз документи виконкому міськради виявились звичайними папірцями, на які ніхто не звернув уваги". Ось тобі „краще життя", де в одній маленькій кімнаті працюють аж 11 працівників, і ніяк не можуть дістати „кращого" приміщення.

Хто винен у страхітливому злочині?

Новий твір Василя Чапленка, драму „Чий злочин?", написано на болючу для українців тему, що стосується років знищення українського села, коли Сталін і політбюро компартії СССР наказали зруйнувати вільні селянські господарства.

Дія драми відбувається в період зловмисне збільшених хлібозаготівель, складених на фіктивних даних, в часи силуваної колективізації, розпорошення й винищення українських трудящих селян-середняків з метою реквізувати їхнє майно на потреби колгоспів. Початок її припадає на 1929-й, а кінець — на 1933-й рік, що був роком совєтського масового народовбивства на теренах СССР, особливо на Україні й Кубані — способом навмисне зорганізованого сталінською владою голоду.

Сюжет драми взято з життя. Член ЦК компартії України Андрій Річицький іде на хлібозаготівлі й колективізацію до рідного, районового села, Баштанки, на Херсонщині. А туди вже раніш було відряджено з міста на працю вчительку Таїсу, яка одночасно виконує й обов'язки сексотки. Річицький закохується в Таїсу. До нього звертаються знайомі селяни Хорішко та Скакун, щоб він, як „своя людина", врятував село від колективізації, бо це, як висловлюється Хорішко, — „Смерть Україні!" Та Річицький, під'юджуваний Таїсою, яка насміхається з нього за гуманність та ідилічність, стає нещадним до селян. З усією жорстокістю він, разом з „активістами" райвиконкому, вишукує зерно по хатах, розвалює комини, катує селян, навіть декого з них руками „активістів" задушує. Протестуючи проти насильства й терору, селянки, озброївшись вилами, рогачами та дрючками, організовують „баб'ячий бунт", ідуть до виконкому покарати злочинців-комуністів. Річицький з „активістами" тікає через вікно, а жінки проголошують у райвиконкомі народню владу. Далі Річицький — у в'язниці, нарешті його судять і розстрілюють.

Як бачимо з сюжету, в драмі діють дві протилежні сили: українські селяни, що вперто боронять вільне господарювання, та комуністи-насильники, що проводять усуспільнення господарств ціною крови селян, катуючи їх і виганяючи з хат напризволяще. Отже „Чий злочин?" є глибоко соціяльною драмою, трагедією цілого українського селянства.

Головні дійові особи драми — Андрій Річицький, член ЦК КП(б)У, колишній провідник „боротьбістів", згодом „укапістів", що влилися в КП(б)У, та вчителька-комуністка Таїса. З психологічного погляду обидві ці дійові особи весь час взаємно зв'язані любовною й політичною інтриґами.

Річицький, закоханий у Таїсу, одначе, не вірить її почуттям до нього, бо вона часто глузує з нього і різкими шпигачками примушує його довести на ділі, що він — справжній большевик. А з цього й виходить його, щоразу зростаюча, ненависть до свого народу і нелюдська жорстокість до трудівників-селян. Вож у І-й дії, що відбувається вліті 1929 р. на веранді шкільного будинку, в теплий вечір, коли від ставка линє невгамовне скрекотання жаб, а в траві цюрчить цвіркун, Річицький ще мав образ людини. Він захоплювався красою української природи, поринав у ідилічні спогади свого минулого. Та він подолав у собі людину і став щирим виконавцем наказів партії, злочинцем проти свого народу. У цьому, власне, вбачаємо траґізм Річицького. Рабське схиляння перед комуністичним партквитком, — (у 2-й дії, восени 1929 р., що відбувається в хаті селянина Хорішка), — нищить у ньому людину, призводить до перемоги неґативних якостей людської натури, і Річицький-людина стає Річицьким-катом свого народу. Образ Річицького складний і сильний, одначе, цілком неґативний.

Таїса грає ролю таємного наглядача за кожним кроком Річицького, за кожним його рухом і словом, а коли треба, підкидає дровець у вогонь, — щоб Річицький не послаблював своєї жорстокости, а, навпаки, посилював її. Цього вона досягає засобами психологічного впливу на Річицького: глузуванням, посмішкою, колючим жартом. Як сексотка, вона старанно приховує свій намір за удаваною щирістю, і тільки в фіналі дії виявила себе, виступаючи на суді проти Річицького.

Автор драми яскраво показує також і другорядних, стисло й типово схарактеризованих, дійових осіб, як селян Скакуна і Хорішка та селянок з масової сцени — „баб'ячого бунту", коли вони з кочергами наступають на виконком. Коротких епізодів у всіх частинах драми, що в них виступають другорядні особи, цілком досить, щоб у них виразно побачити постаті позитивних дійових осіб, на боці яких, протягом усіх чотирьох дій, цілковита симпатія читача, а в майбутньому й глядача.

Конструктивна єдність драми „Чий злочин?", що її дія спочатку відбувається в селі, пізніш у міській в'язниці, а під кінець знов у тому ж селі, де народивсь і провадив „колективізацію" Річицький, відображає безвихідь призначених, за пляном, на загин партійців, які мають перебирати на себе гріхи всієї партії. Отже в драмі розкрито політичний маневр комуністичних ватажків: чинити руками низових партійців злочини, а потім кількох з них розстріляти, обвинувативши їх у злочинах проводу компартії. Мета цього маневру зрозуміла: „виправдатися" за свою згубну, криваву політику перед населенням Совєтського Союзу і демократичним світом. Так сталося й з Річицьким. Його руками компартія зруйнувала село, розорила й понищила селян, реквізувавши майно трудящих хліборобів на потреби колгоспів, а потім обвинуватила його в „перекрученнях політики партії", навіть у голоді 1932-33 року, і розстріляла його, „виправдавшись" за свої злочини перед селянством. Після вироку виїзної сесії суду ДПУ, в селі Баштанці, Річицький не побоявся сказати голові суду, що він, Річицький, робив злочин тільки з наказу партії. Одночасно він сміливо кинув обвинувачення на адресу справжніх винуватців, надхненників злочину: „Партія моїми руками загрібала жар, а тепер вмиває моєю кров'ю свій злочин". Ще одна причина до приреченості Річицького — це належність його колись до „укапістів", як також і те, що він є українцем, яких партія, як правило, нищить принагідно, незалежно від їхніх політичних переконань.

Драма „Чий злочин?" є правдивим відображенням реальної дійсности; її написано на підставі фактів життя. Тому й образи її, мова, вчинки, глибоко життьові й правдиві. Мова загалом жвава й суто народня; вона набирає різних відтінків в устах кожного персонажу. Драма цікава для читача і одночасно є цінним надбанням театрального мистецтва.

Петро Іжак.

Заклик УКК

У СПРАВІ ЗБІРКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ТА ПОЖЕРТВ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД В 1953 РОЦІ

Українці й Українки Америки!

Український Конґресовий Комітет проголошує відкриття четвертого оперативного року Українського Народного Фонду.

За нами три роки існування та праці Фонду.

В 1950 році збіркова акція дала	$ 102,215.74
В 1951 " " " "	$ 128,963.79
В 1952 " " " "	$ 136,268.97
Разом за 3 роки	$ 367,448.50

Правда, і в цьому третьому році нам не пощастило зібрати 250,000 долярів, як це заплянував ще Четвертий Конґрес Українців у Вашинґтоні, одначе підсумки за три роки пророчисто свідчать, що українське суспільство зі зрозумінням та свідомістю ваги ставиться до справи Українського Народного Фонду.

На цім місці Український Конґресовий Комітет складає щиру подяку всім Громадянам і Громадянкам, що вплатили Національний Даток за 1952 рік. Зокрема ж висловлює своє признання всім Філіям і Відділам Українського Конґресового Комітету, а також всім національним організаціям в Америці, які своєю збірною працею причинилися до зросту жертвенности для Українського Народного Фонду.

Загально відомо, що зібрані фонди йдуть на найпотрібніші та невідкличні українські національні потреби, а саме: а) політично - визвольні; б) культурно - наукові і в) гуманітарно - допомогові (залишенцям). А кожна сума витрачається на підставі належних постанов і перевірюється контрольними органами.

Українці й Українки!

На порозі четвертого року існування Українського Народного Фонду, знову звертаємось до Вас із закликом:

СКЛАДАЙТЕ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЗА 1953 РІК!

ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЛАТНИКІВ ТА ЖЕРТВОДАВЦІВ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ!

ПОДБАЙТЕ, ЩОБ ДО ЗБІРКОВОЇ АКЦІЇ ПРИЛУЧИЛИСЯ ВАШІ ЗНАЙОМІ, БЛИЖЧІ И ДАЛЬШІ СВОЯКИ!

Громада — великий чоловік, концентрація сил в одній установі — велике діло і Ви самі бачите, що впродовж трьох літ ми змогли зібрати й видати на українську справу 360,000 долярів! А це вже поважний гріш! Хоч ми, українці, знаючи свої сили й можливості, уважаємо, що це — замало, але чужинці відзначають великий осяг нашої жертвенности.

Всі наші національно-політичні маніфестації, демонстрації та інші виступи в обороні прав Українського Народу на вільне й самостійне державне життя, видання різних публікацій та підтримка наших національних, культурних і наукових установ, допомога нашим братам-залишенцям, дітям, хворим, інвалідам — все це могло статися лише завдяки тому, що маємо свій власний Народний Фонд!

Власними силами покриваємо всі кошти на потреби національної праці і почуваємо себе гідно і незалежно!

Тому на цьому місці Український Конґресовий Комітет з найбільшим признанням підносить заслуги тих наших жертвенних громадян-патріотів, які серед праці та своїх турбот, не забувають за національну справу, за свого потребуючого брата та про святий обов'язок підтримати визвольні змагання героїчного Українського Народу.

З вірою у добрі успіхи, при Божій Помочі, починає Український Народний Фонд четвертий рік своєї праці.

Українці й Українки!

Складайте щиро Національний Даток!

$ 10. — $ 25. — $ 50. —

Присилайте щедро Ваші пожертви на УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД!

Український Конґресовий Комітет Америки

КОМСОРГ

(Етюд з 1933 року)

Ген-ген за селом в ранішній мглі червоно - рожевим колесом викочується із-за обрію сонце.

Туман розсунувся, порідшав і золоті промені впали на землю.

В тіні церковного муру, на зелено - кучерявому шпориші росилися сріблисті краплинки.

Ба-а-ам! Ба-а-ам! — тужливо задзвеніла рейка під ударами діда Коваля. Жасткий звук сталі сигналізував початок праці.

За мурами — біло-цегляна церква святої Покрови. Далеко виблискують вилинялі зірки на покрівлі трьохбанної церкви. Чудовий храм у Старій Прилуці.

Колись, що суботи, дзвін „Юрій Побідоносець", своїм могучим ревом, нагадував мирянам про початок Вечірньої. А скільки разів ґвалтом ревів на збірку повстанцям у буревійні роки визвольних змагань!

Немає ні „Юрія Побіноносця", ні „трьох святих", а ні тих маленьких, що вибивали чудесні гами.

На вхідній брамі висить кусок рейки, а в церкві, — колхозний маґазин. Біля рейки колхозний сторож дід Коваль.

Із-за рогу муру, показалася тінь. Підпираючись патерицею, ледве пересовується Василь Лепетун. Наблизився до діда Коваля. Очі божевільні. Обличчя землисто-сіре з хворобливими вирізками. Забруднені босі ноги опухлі; із п'ят і поміж пальців витікає смердюча рідина, обливаючи пилюгу навколо ступні, яка прилипає смолистим брудом.

Протягає тремтячу руку до діда і клацанням зубів просить їсти.

— Відчалюй звідси, смердюча гидото! — гнівно, але з болем в голосі, — крикнув дід Коваль. — Ех, комсорг ти, сталінський. Їсти? До Сталіна... Забувся, як скидав дзвони, забувся, як босих дітей викидав на сніг, а батьків вивозив у Сибір... останні зернята витрушував з людських хат. Тепер клигаєш на патериці. Де ж твій наган, яким вибивав людям зуби?

Василь божевільними очима дивився на діда Коваля і клацанням зубів просив їсти. Патериця посунулася по вимитому піску і комсорг звалився на зелено-кучерявий шпориш під церковним муром.

По дорозі зі скрипом посувався парокінний дерев'яний віз.

— Гей, хлопці, завертай сюди! Тут один готовий, — гукнув дід Коваль.

Віз під'їхав. На голих, забруднених гноєм, дошках кілька людських трупів.

— Та він ще живий, — байдуже промимрив один із колхозників.

— Забирайте, хай не смердить тут. —

Вкинули між трупи.

— Повеземо тебе просто до комунізму. Там не має куркулів — усі рівні.

Гей, ударники! — і коні повільним кроком рушили.

Дід Коваль з бокової кишені штанів витяг газету „Червона комуна", відірвав косяком, згорнув у трубку, насипав самосаду і, припаливши „козячу лапку", пустив носом хмару диму. Із злоби, а чи з обов'язку розмахнув молотом і сильно вдарив об рейку. Рейка бевкнула і сумний звук розплівся спорожнілими вулицями села.

УКРАЇНЦІ В АЗІЇ

(Початок на стор. 2-гій)

до лютого 1918 р., коли її також довелося ліквідувати.

До самого чесько-сибірського повстання, в травні-червні 1918 року, нічого не можна було провадити. Після повстання були оголошені заклики створити нові сибірські частини й українська Військова Рада відновила свою діяльність. Від Омської Громади була надіслана делеґація до тимчасової влади, у складі члена управи — С. Шпаченка, полк. Мандрики Вол. та п. Месник. Делеґація довела „Владі", що українці, згідно з розпорядженням з Києва, визнаються як чужинці й таким чином не підлягають мобілізації. Розмови з ген. Івановим-Ріновим нічого не привели й він загрозив, що силою змусить реєструватися.

По приїзді до Омська ген. Гришина-Алмазова українська делеґація знов пішла у старому складі до нього та просила дати дозвіл на створення української військової частини. Ген. Гришин-Алмазов дав швидку згоду й сказав, що він „своє життя зберіг на фронті в українській частині, а тому з радістю дає на це свій дозвіл". В кінці травня 1918, на другий день після розмови, ген. Гришин-Алмазов видав приказ до омського гарнізону, в якім говорив: „даю дозвіл братам українцям на організацію своєї частини та вірю, що вони виконають свої завдання так, як виконували їхні предки запорожці".

Штаб спочатку знаходився в громаді, — аж до липня, — коли перейшов до касарень був. 36 Сибірського куріня. Зібралося поверх 2000 вояків. Командуючим куренем став ген. Вол. Мандрика, господарчою частиною відав пор. Шпаченко, ад'ютантом був Заїка. Офіційна назва куріня була: курінь ім. Гетьмана Сагайдачного. Бажанням штабу, як й всіх козаків, було переїхати до Владивостоку, до Зеленої України, але доля привела до того, що два батальйони виїхали до Славгороду, а інші два під командою ген. Мандрики до м. Татарська.

В кінці 1918 р. велися військові вправи в обох частинах куреня, а тим часом прапорщик Шпаченко звільнився через хворобу й виїхав на Далекий Схід, так само відійшов до запасу ген. Мандрика, — з-за старости, та недомагань після отруття газами на фронті. В лютому 1919 р. курінь відійшов на фронт до Уралу і тоді його отаманом став хорунжий Мальський.

Приказ, що його видав в 1919 р. ген. Мандрика з штабом, має дуже патріотичний характер, та закликає старшин до підготовки себе для майбутніх почесних завдань. Говориться, що в „тактиці треба піддержувати Сибірський уряд в його боротьбі з большевизмом, як з елементом руйнуючим всякі державні підвалини і допомогти видужати державним силам, а також помогти самостійній Росії, себто тій державній території, на яку великоруський нарід, як господар своєї хати, має історичне право. Це ми робимо тому... щоб міцніш була забезпечена наша державна самостійність України та екстериторіяльно-громадська персональна автономія в Сибіру"...

Поки уряд Самостійного Сибіру був в силі, себто до грудня 1918 р., ці ідеї панували там, а потім прийшла реакція, яка все поломала, почала піддержувати „карпато-росів" і творити „карпато-роський леґіон" для боротьби за єдину Росію.

Український курінь приймає активну участь у боротьбі з червоними. У вересні 1918 р. ліквідує спробу большевицького повстання у Славгороді, а потім від'їхав на уральський фронт. Там курінь дістав участок фронту довжиною в 13 верстов, де проти нього були червоні частини з мадярів та „каширців", з чисельною артилерією й кіннотою.

Курінь, як писав його отаман Мальський, в омськім часописі в липні 1919 р., поніс великі втрати в людях. На берегах уральських річок впали вбитими багато українців, зокрема геройські були І, 3 та 4 сотні. Прапорщик Глибко-Долицький був окружений ворогами з горсткою козаків, ворог кричав — „здавайся сагайдачники... стріляти не будемо!" Але українці вистріляли решту набоїв та пішли пробивати собі шлях багнетами й всі згинули. Большевики звірські замучили старшин Загоровського, Науменка, а сотки козаків залишилися на віки на полях Белебея та Ісякаїва.

Другий курінь ім. Т. Шевченка не був закінчений формуванням, коли влада адм. Колчака поповнила його москалями, полоненими, був. червоноармійцями й пересунула на фронт. Українців там було мало, а старшини всі були москалі. Цей курінь перейшов до червоних, але перед тим москалі перебили всіх старшин та українців. Цей зрадницький акт монархістично-реакційна преса в Омську роздула для анти-української пропаганди. Українці Омська та в інших місцях зложили рішучі протести, а Мальський видрукував в багатьох часописах детальне спростування, в тому числі в офіціозі Омску — „Наша Заря". Це спростування широко було передруковане в багатьох сибірських та далекосхідніх часописах.

В кінцевій катастрофі сибірського фронту та розвалі влади адм. Колчака загубилася й доля залишенців — українського куріня ім. П. Сагайдачного. Але пам'ять про нього, як нащадка славнозвісних запорожців, збереглася й буде зберегатися, як зберігся пожовклий лист приказу, за підписом ген. Мандрики.

ГІН В ПРОСТІР

Недавно показано в телевізії, за режисурою відомого американського актора і політичного коментатора, Роберта Монтґомері, драматичну картину із студій американської армії над винаходом міжплянетарного одягу. Участь в картині брав визначний, відомий із своїх колишніх дитячих виступів у фільмі, Джек Купер, який надзвичайно переконливо відіграв ролю молодого добровольця, що погодився відлетіти в ракеті ген, далеко поза стратосферу, в спеціально збудованому для таких цілей одязі.

Пов'язавши дійсність (досліди із міжпланетарним одягом), із фантазією — (подорож в засвіти) — Роберт Монтґомері представив публіці в своїй кількакротно нагороджений телевізійній драматичній серії програм, мистецько опрацьовану гіпотезу, що може статися, як люди заспокоять своє бажання „гону в простір". Там, десь в засвітах, вони можуть зустрітися із людьми з інших планет, людьми іншої породи, може краще, як ми технічно вивінуваними, людьми, які можуть захотіти покорити нашу планету.

Ця тема — тема життя на інших планетах — на Марсі чи Місяці чи якійсь іншій — вже не тільки захоплює уми письменників фантастичних повістей. Питання, зв'язані із цією метою, є сьогодні предметом поважних дослідів і експериментів, гол. в Англії та Америці. В Америці вона спеціяльно актуальна.

Фільм „Наїзники з Марса", що саме його показують по кінотеатрах Америки, при всій своїй наївності і фантастичності, взяв в свою основу не тільки самі гіпотези, але й тези. Не тільки нереальне, але й дійсне. Ми щораз частіше читаємо в пресі про те, що наукових, астрономічних та дослідних ляборաторіях і варстатах іде безупинна праця над цими проблемами — проблемами поїздки до інших плянет. Філядельфійський Планетарій показує під сучасну пору драматичну картину „Подорожі на Марс", оперту на дотеперішніх наукових дослідах.

Щойно недавно преса принесла вістки — і знимки — із перших успішних дослідів побудови міжпланетарного одягу. Почалося із дослідами над одягом для літунів „джетових" літаків, закінчилося над чимось далеко поважнішим. Досліди ще не закінчені, вони тривають далі, але цей потік настільки пішов вперед, що сьогодні говорять вже з повною авторитетністю про можливість міжпланетарного літання. Є такі, що пророкують, що перші пробні лети за 10 років, інші за коротший час, ще інші за дещо довший: в одному всі ці авторитети погоджуються — наука і досліди наближують людей земної кулі до майбутнього літання на інші плянети, із яких найчастіше згадують Марс і Місяць.

Скептиків, які висміюють божевільність міжпланетарного подорожування, очевидно — більшість. Вони одначе помилилися в минулому багато разів. Вони не вірили в парову машину, вони твердили, що поїзди будуть вилітати з рейок, вони уважали мрії Жюля Верна за нездійсненну фантазію. Скептики не вірили в літання в повітрі, не вірили в цепеліни, авта, атомову силу. Всі вони помилилися. Гострота людського духа, його винахідчивість, гін в простір, гін швидкости, гін поступу, був такий великий і необмежений, що останні 30-ліття змінило цілковито обличчя землі, змінило спосіб думання. Фізика і математика, техніка і хемія — ці найбільш прецизні науки доконали справжніх чудес і якщо б хтось із наших предків з'явився знову на нашій землі, він леде чи пізнав би її. Для нього наша земля — була б іншою планетою. Для нього чудами були б оці всі машини, що виконують щоденну роботу по фабриках і заводах, по господарствах і по робітничих хатах, а ці „машинові мозки" і математичні апарати — все це було б для нього чимсь незвичайним, про що він за свого життя навіть і не мріяв.

Недавно тут оголосили Міжпланетарні Дослідчі Організації, що вони вже сьогодні настільки поступили в своїх підготовах, що можуть заповісти на найближчий час перші практичні спроби літання в далекі простори.

Перші практичні спроби міжпланетарного літання будуть без людей, але тільки із спеціяльно приспособленими науковими дослідчими апаратами. Щойно після того, як перші спроби покажуться вдатними, прийде друга фаза — літання в ракетах в безмежні простори із людьми.

Сучасне покоління виховується в зрозумінні оцих міжпланетарних проблем. Ви попробуйте поговорити із людьми. Вони про Марса і Місяць говорять так, як ми говоримо про Абесінію чи Індію. Одне і друге для них незнане, невідоме, та уми їхні зайняті більше далекими плянетами, ніж Европою, Азією чи Африкою. Із цієї молодої ґенерації рекрутуватимуться колись пілоти міжпланетарних ракет. Вони вже сьогодні граються міжпланетарними шоломами і одягами, навкраще прислухаються до оповідань про далекі простори вгорі. Їхній „гін вгору" з часом буде такий сильний, як сьогодні сильний гін до швидкости і вигоди у нас. Вони, ці діти, як підростуть, знатимуть більше про країни нашої земної кулі, та вони знатимуть і багато більше про інші плянети.

І коли поважні науковці, та навіть політики, радять Америці не дати вирвати собі з рук передової ролі в дослідах над міжпланетарним літанням, уважаючи, що воно матиме в майбутньому рішальне значення для нашого світу, то приходиться і нам на хвилинку призадуматися над цими питаннями, покинувши сучасність, „холодну війну", Корею і всі дрібні щоденні проблеми — та бодай в уяві й собі „погнатися в простір".

М. В. Дольницький

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Вишивки, бальові сукні...

Субота, 16. травня була днем великого пожвавлення в Ню Йорку. Чотири забави — Дністра, Бр-ва Св. Володимира, ОДВУ і Вишиваний баль Об'єднання Українських Жіночих Організацій, а крім того ще того ж дня чайний вечір упівців після з'їзду і урочистий обід з нагоди 60-річчя В. Мудрого.

Шість підприємств, шість різних настроїв, шість різних організацій, а публіка, що звичайно буває на українських імпрезах, в основному все та сама. Внаслідок цього тісна людей, що становить нюйорську публіку, розсипалася по чотирьох великих бальових залях — і кожна була неповна.

З вишиваних вечорниць Об'єднання мас велике моральне задоволення. По перше, вечорниці пройшли гарно, піднесено, мали різноманітний характер і зміст. Завдання Об'єднання — створити атмосферу гарної і елегантної родинної забави, куди кожна мама може пустити свою доньку чи сина і бути певна, що він чи вона придбає там тільки добрі знайомства, побачить добрі манери, навчиться вільно і зґрабно поводити себе в товаристві.

По-друге, Об'єднання з вдячністю побачило, що його заклики до зберігання своєї вишивки, свого стилю у оздобах на сукнях, свого мистецтва таки промовляють до сердець наших пань і панночок! Вони не жалують труду і після праці, втомлені, таки сідають до вишивання і старанними руками повторюють знову взори і лінії, які виводили їх бабуні і прабабки. Цьогорічні вечорниці показали, що найбільше до душі нашим дівчаткам вишивати легкі, полотняні чи шовкові сукні. Можливо, що вони мають рацію і що наша барвиста вишивка найкраще ґрає саме на білому тлі, бо білого тла полотняних сорочок вона від початку й пристосована. В усякому разі всі три перші нагороди за вишивану сукню взяли цього року „панни в білому". Перша нагорода припала п. Любі Федосюк, що мала білу сукню з легкої матерії, з обтислим станом і широкою спідницею. Вишивка — кваадрати гуцульського взору були розкинуті по спідниці та по білому шалику, що його пані Федосюк дуже мистецько тримала на раменах. Друга премія — п. Люба Герасимів — мала на білій суконці дуже дрібно вишиваний кучерявий, в ніжних тонах витриманий взір, з перевагою блакитного. Третя нагорода п. Надії Котик — біла сукня з смугами червоної вишивки, що сполучують сукню на плечах і декорує її на боках.

Дуже гарна сукня з оригінальним сполученням чорної вишивки по коміру, рукавах і подолці ніжно-рожевої сукні, — п. Олі Гладишовської.

Також було багато дуже гарних блюзок і фактично дуже важко було вибрати з них одну. Вибір упав на блюзку п. Юлії Сусь — широкий вертикальний взір спереду блюзки і на рукавах. П. П. Стапаняк і Бенцаль також мали цікаві і витримані в красках блюзки — перша на клясичній українській блюзці, з вишиваною уставкою, широким рукавом, вишиваним комірцем; друга — дуже гарно підібрані ніжні краски вишивки, взір кинуто переважно на перед блюзки.

Бальових суконь не було багато, мабуть через те, що травнева спека спонукала убратися у короткі і легкі сукні. Першу нагороду дістала п. Віра Козак — блакитна сукня з розкиданими по ній зірками. Друга — п. Марія Витвицька — темно-блакитна коронка по такого кольору тюлі. Треба відзначити ще кілька бальових суконь: п. Раїса Бакум — відкрита сукня, обтислий стан, майже кринолінова спідниця, матеріял — кремова органді, вишита квітами, п. Марія Бакум, відкрита сукня у великі квіти — словом, сукня, яку можна побачити хіба лише на вітринах на „аптавні" і які до нас, мабуть, ще не дійшли; п. Смеречинська мала дуже гарну комбінацію кольорів: рожевий і кремова коронка по жовтому тлі. П. Ляля Кукурудза мала дуже гарно і з смаком зроблену півведкриту сукню з драпованою спідницею, але не схотіла взяти участи в параді і стати до конкурсу. Зате її тато взяв премію за чоловічу вишивану сорочку.

Про виступи студенток-чужинок — напишемо наступним разом. На цьому місці подяка і тим, що допомогли нам влаштувати вечорниці, і тим, що прикрасили їх своєю присутністю, елегантним одягом та поводженням.

Л. І.

Маямі, Фла.

Панахида по героях

У неділю 14 червня ц. р. відсвяткували українці міста Маямі пам'ять героїчної смерти полк. Є. Коновальця та ген. Шухевича - Чупринки врочистою панахидою, що відбулася в тимчасовому приміщенні Української Католицької Церкви в Маямі (6229 N. W. 11 th Ave.), де відправляється теж щонеділі Служба Божа. Приявні були члени Українського Центрального Комітету, Українсько - Американського Клюбу, Союзу Українок, У. К. К. та інших українських об'єднань у Маямі. Промова пароха о. Павла Смаля, що недавно перебрав цю парафію, зробила на приявних глибоке враження. З признанням треба було відмітити в цю поважну хвилину присутність українців різних віровизнань, православних, як теж і євангеликів. Небачена ще в цій церкві скількість приявних свідчила про єдність духової постави української маямської громади, що зібралася, щоб у пошані склонити голови перед тінями двох великих синів Галицької Землі.

Американські діти грають українські твори

13-го червня ц. р. відбувся в залі Флаґида в готелю Мек Лілістер при Біскейн бульвари в Маямі попис елевів музичного студіо п. Наталії Климкевич. Ця українська піяністка провадила через кілька літ свою власну музичну школу у Відні, що здобула собі розголос доброданними концертами елевів. Тепер зуміла вона за пів року, маючи тільки американських учнів (з одним винятком), здобути із свого нового студіо своєрідне вогнище пропаганди української музики серед американської молоді. В програмі попису бачимо твори для молоді Барвінського, Н. Нижанківського та українські народні пісні в укладі вчителька для наймолодших елевів. Присмне було, що одинока українська учениця Леся Годівська, вибилася своєю музикальністю на одне із перших місць. Маямський часопис „Джорнел" висловився відносно цього попису дуже прихильно, відмічаючи, що п. Климкевич провела частину своїх музичних студій в Україні та зазначаючи, що головною атракцією попису є виступ вправи дження творів для молоді двох новітніх українських композиторів, Барвінського та Н. Нижанківського.

Учасник

Шікаго, Ілл.

Дім Відділів У. Н. Союзу

Протокол зі засідання урядників, 106, 125, 221 і 379 Відділів Українського Народного Союзу в Шікаго, яке відбулося в суботу, дня 23 травня 1953 р. год. 8 веч. у власному приміщенню, при 841 Н. Вестерн Аве.

До участи в засіданню зареєструвались слідуючі Урядники з поодиноких Відділів:

Відділ 106 — пп. Гуль, Дацків, Косович, Гриньків, Кухар і Івасютин.

Відділ 125 — пп. Анна Шиян і пані Яворська.

Відділ 221 — пп. Шпікула, Максимюк, Дутчак, пані Анна Васильовська і пані Агафія Фіца.

Відділ 379 — пп. Воднарчук і Дичка.

Перед відкриттям засідання, культ.-освітній референт, п. Андрій Косович, висвітлив фільми, які були зняті з Українського Дня та з Дня Українського Народного Союзу, що відбулись в минулому році.

Опісля п. Тарас Шпікула, як голова управи 221 відділу та як голова Дирекції Дому Відділів У. Н. С. в Шікаго, — відкрив засідання, подаючи до відома головну точку, яка мала обговоритись на засіданню, а саме:

Спільний даток на будову школи св. О. Николая

П. Т. Шпікула заявив, що Відділи У. Н. С. в Шікаго повинні знаходитись на листі фундаторів школи св. О. Николая, яка тепер будується. Щоб попасти на таку листу, треба зложити більшу суму грошей, чого не встані Дирекція Дому, або один відділ зробити. Тому Дирекція Дому Відділів У. Н. С. рішила скликати спеціяльне засідання вище поданих відділових урядників, та спільно обговорити справу, яка для Відділів У. Н. С. в Шікаго є так важна.

На думку п. Шпікули, чотири відділи з Дирекцією на чолі повинні зложити хоч 3 тисячі долярів.

По короткій дискусії, ухвалено зложити $ 2,000, з тим, що поодинокі Відділи вже зложили. Гроші на будову школи, в сумі $ 1,050 вже є зложені вище поданими відділами, а також Дирекцією Дому в слідуючих сумах:

Відділ 106 — $ 200; Відділ 125 — $ 100; Відділ 221 — $ 250; Відділ 379 — $ 250; Дирекція — $ 250. Разом — $ 1,050, до чого ухвалено спільно доложити ще $ 950, на суму $ 2,000. Сума дві тисячі долярів буде фіґурувати як спільний даток чотирьох відділів на будову школи. Таким способом Відділи У. Н. Союзу в Шікаго будуть на листі фундаторів школи, яка буде вивішена по викінченню будови.

На тому засідання було закрите.

Володимир Івасютин
(секретар Дирекції)

Филаделфія, Па.

Посвячення угольного каменя під нову школу СС. Василіянок

Посвячення угольного каменя під нову школу СС. Василіянок відбулося в дні 7 червня ц. р. Школа має стати на великій будівельній площі (11 акрів) на розі вул. Ліндлі і Огонц, в гарній дільниці міста, замешкалій більш людністю, коштом 800 тисяч долярів.

Торжество градуації в школі СС. Василіянок при 7-мій вулиці в Филаделфії

Торжество градуації в школі СС. Василіянок відбулося 7 червня ввечорі в великій залі Українського Горожанського Клюбу при Норт-Френклин Стріт, при участі кількох сот гостей, головно батьків молоді, духовенства і сестер ЧССВВ. Саму церемонію попередила театральна вистава, виведена шкільною молоддю школи СС. Василіянок, при співучасті великої оркестри, зложеної теж з вихованків сестер. Плекання оркестральної музики серед вихованків школи треба зачислити у добру заслугу СС. Василіянок. П'єса, перероблена з англійської мови, була виведена сценічно бездоганно, при чому не можна не відмітити з похвалою балету гномів, якого не повстидався б навіть і професійний театр.

По виставі відбулася сама церемонія роздачі свідоцтв учням 8-мі кляси, які закінчили праймері скул у Василіянок і з черги переходять до гай-скулів. Ґрадуаційні свідоцтва дістало 33 учнів, більшість з них це дівчата. Двоє учнів, а саме панночки Герасимович і Василюк, були вирізнені відзначеннями. На закінчення симпатичного торжества школа одна ученица дякувала від імені градуантів школі і батькам за науку і опіку. Прикро, що ці прощальні слова, звернені до українських батьків і вчителів української школи — були виголошені не українською мовою. (Л)

Українсько-Англійський Словник

Перший великий українсько - англійський словник мав бути виданий Саскечеванським університетом, як оголосив д-р В. П. Томсон, президент університету. Новий словник, що міститиме 85,000 українських слів і складений за наймодернішими правилами складання словників, є наслідком довголітньої праці професора К. Г. Андрусишина, керівника Слов'янського відділу цього університету. В роботі йому допомагав п. Я. Н. Крет, який тридцять років тому видав був кишеньковий українсько - англійський і англійсько - український словничок, що був першим виданням такого роду.

Словник проф. Андрусишина нарешті дасть змогу перекладати на англійську мову важливі літературні та наукові твори, написані українською мовою і дотепер приступні тільки для українців. Він також стане у великій пригоді новоприбулим українцям з Совєтського Союзу та інших країн Европи, тисячі яких тепер намагаються включитися в життя англомовних країн. Напевне й українці і науковці - славісти тепло приймуть появу нового словника.

У виданні словника проф. Андрусишина допоміг Саскачеванському університетові Фонд Східньої Европи в Ню Йорку, організація створена Фундацією Форда для допомоги новоприбулим утікачам з Совєтського Союзу включитись в американське життя.

Рукопис словника рецензувала група науковців-славістів з трьох провідних університетів. Це були професор Дмитро Чижевський та Юрій Шевельов з Гарвардського університету, професор Юрій Луцький з університету в Торонто і професор Кларенс Менінг з Колумбійського університету. Спільна думка цієї групи була та, що словник професора Андрусишина є „найбільшою науковою працею нашого часу". Монументальна праця друкування цього двомовного тому почнеться незабаром, і вихід у світ перших примірників сподівається побачити в травні 1954 року.

НОВЕ ВИДАННЯ СУА

М'ясива, куховарські приписи, упорядкувала Наталія Костецька. Практична книгозбірня ч. 1. Філядельфія 1953. Видання Союзу Українок Америки. Ст. 32. Ціна 60 ц.

Зміст книжечки поділений на відділи, що обговорюють різні роди приладжування м'ясива. Є тут варене, смажене, душене і печене м'ясо та дріб. Є також опис печення м'яса на рожні, як це водиться в ЗДА й Канаді. Окремо обговорено також риби, що їх приладжують подібно до м'ясив.

У своїй передмові з'ясовує авторка свої засади. Вона не дає надто вибагливих страв, а старається подати добрі приписи, вказуючи на доцільне зужиткування харчевого продукту. У всьому старається числитись із потребами нового клімату та новітніми засадами харчування.

Шкода, що мова перекладу п'єси не була добра та, що деякі англійські імена дієвих осіб були в перекладі в чужерідний спосіб перелицьовані.

З другого боку вражали видів невмісні „українізації", які обнижували культурний рівень вистави, напр., поява серед парку в Англії як „деус екс махіна" двох полтавських молодиць, або ґалайки на королівськім англійськім дворі; також дивно звучав „Кайзервальцер" Штравса, при якому англійські дворяни з 16 стол. гуляли на сцені щось ніби менюета.

Заходами „Інтернаціонального Інституту у Филаделфії вийшла вже збірка приписів Н. Костецької англійською мовою п. н. Ukrainian cook book. Теперішня праця призначена для власного громадянства, яке знає її вже з господарських приписів „Нової Хати" та „Нашого Життя". Її довголітня праця вчительки домашнього господарства дає запоруку того, що книжечка цінна і сповнить своє призначення.

ЗВІТ ГОЛ. КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

з майна і діловодства У.Н.Союзу за 1952 рік, починаючи від гол. секретаря У.Н.Союзу представляється ось так:

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. С. від 1-го січня до 31-го грудня 1952 р.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ:

В день 1-го січня 1952 р. було повнолітніх членів	47,681
Прибуло за 12 місяців	6,065
Разом	53,746
Відійшло за 12 місяців	4,509
Остало	49,237

Значить, що за останній рік У. Н. Союз збільшився в повнолітніх членах на 1,556

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ:

В день 1-го січня 1952 р. було всіх дітей	18,109
Прибуло за 12 місяців	3,488
Разом	21,597
Відійшло за 12 місяців	2,340
Остало	19,257
Молодечий департ. збільшився за останній рік на 1,148 членів.	
Оба департаменти разом мають членів	68,494

РУХ ПОВНОЛІТНИХ ЧЛЕНІВ ЗА 1952 РІК:

З початком січня 1952 р. було повнолітніх членів	47,681
У 1952 році: прийнято нових	3,328
прийнято з переступними листами	1,277
прийнято з інших кляс	207
прийнято наново	1,279
Разом	53,746
У 1952 році: суспендовано	2,233
відійшли з переступними листами	1,277
відійшли до інших кляс	206
відійшли зо зворотом у готівці	312
відійшли на безплатне продовження	16
відійшли на виплачене обезпечення	13
відійшли з виплаченим обезпеч.	41
померли	411
Разом	4,509

Віднявши 4,509 від 53,746 дістанемо загальне число повнолітніх членів з кінцем грудня 1952 р. 49,237

Повнолітні члени були забезпечені в таких клясах:

В старому роді обезпечення	223
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	724
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	15,386
В обезпеченні платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	10,535
В обезпеченні платнім по смерти з вкладками до 65 року життя	238
В обезпеченні платнім за життя з вкладками до 65 року життя	271
В новім обезпеч. на ціле життя для нових членів	11,271
В новім обезпеч. на ціле життя для старих членів	10,589
Разом	49,237

РУХ ЧЛЕНІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТ. ЗА 1952 РІК:

З початком січня 1952 р. було всіх дітей членів	18,109
У 1952 році: прийнято нових	2,410
прийнято наново	535
прийнято з переступними листами	413
прийнято з інших кляс	130
Разом	21,597
У 1952 році: суспендовано	1,150
відійшли з переступними листами	445
відійшли до повнолітніх членів	173
відійшли до інших кляс	130
відійшли на безплатне продовження	—
відійшли на виплачене обезпечення	1
відійшли зо зворотом у готівці	143
відійшли з виплаченим обезпеч.	290
померли	8
Разом	2,340

Віднявши 2,340 від 21,597 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1952 року 19,257

Діти були обезпечені в таких клясах мол. департаменту:

У клясі 1-ій на $ 500	3,174
У клясі 2-ій на $ 400	790
У клясі 3-ій на $ 100	2,098
У клясі 4P на $ 250	183
У клясі 4P на $ 500	3,816
У клясі 4P на $1000	1,576
У клясі 5E на $ 250	309
У клясі 5E на $ 500	4,418
У клясі 5E на $1000	1,509
У клясі 6C на $ 500	912
У клясі 6C на $1000	472
Разом	19,257

Маючи на увазі, що з початком 1952 р. було всіх активних повнолітніх членів і дітей 65,790, а знова з кінцем 1952 р. те загальне число виносило 68,494, загальний приріст членів за 1952 рік виносить 2,704.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСИРА за час від 1. січня до 31. грудня 1952 р.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$248,816.55	Січень	$ 74,753.18
Лютий	171,244.54	Лютий	107,241.36
Березень	198,902.10	Березень	143,081.11
Квітень	171,323.61	Квітень	245,865.85
Травень	158,967.60	Травень	304,784.34
Червень	169,971.68	Червень	80,746.82
Липень	187,044.49	Липень	301,021.99
Серпень	198,892.38	Серпень	149,329.03
Вересень	269,773.93	Вересень	276,041.76
Жовтень	188,167.31	Жовтень	200,535.38
Листопад	153,666.48	Листопад	197,373.92
Грудень	218,214.40	Грудень	264,570.54
Разом	$2,334,985.07	Разом	$2,345,345.28

ПРИХІД:

З місяч. вкладок від членів	$1,391,959.91	$1,391,959.91
Відсотки від бондів	304,805.08	
Відсотки від морґеджів	27,738.28	
Відсотки від член. позичок	13,567.56	
Відсотки з банків	119.31	
Заробок на бондах	64.86	
Чинш від реальностей	50,667.88	
Заробок на проданій реальн.	11,886.20	
Разом від інвестицій		408,849.17
Сирітські части	5,784.67	5,784.67
Приходи друкарні і книгарні	184,933.40	184,933.40
Продаж книжок в англ. мові	511.34	
Зворот позичок до народного фонду	146.14	
Разом звор. до н. фонду		657.48
Вкладки від членів і жертви на Захист „Союзівку"	4,571.31	4,571.31
З переносу резерви за переписаних членів з мол. деп.	3,376.92	3,376.92
Зворот виплаченої нагороди від. секр. з мол. деп.	18,736.30	
Зворот виплаченої нагороди за нових членів з мол. деп.	6,556.67	
Зворот виплаченої нагороди за предс. і кас.	1,840.00	
З переносу за сусп. членів	10,441.41	
Уневажнені дивід. і нагороди	617.02	
З переносу інших фондів з молод. департаменту	132.15	
Інші звороти	548.36	
З переносу федерального податку за поміч. сили	3,665.61	
З переносу стейтового податку за помічні сили	192.30	
Продаж платничих книжечок і відзнак	4.70	
Разом інші звороти		42,734.52

ІНВЕСТИЦІЇ:

Сплати морґеджів	58,820.79	
Сплати бондів	135,563.40	
Сплати членських позичок	38,317.95	
Підвищено вартість інвестицій в бондах	1,862.44	
З переносу на обниж. вартости інвестицій в бондах	4,903.23	
Продаж реальности	43,000.00	
Звороти втрат при продажі реальности	3,113.80	
З переносу на обниж. вартости інест. в реальностях	4,750.00	
З переносу на обниж. вартости інв. машин в друкарні	1,786.08	
Разом з інвестицій		292,117.69
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1952 р.		$2,334,985.07

РОЗХІД:

Виплати з посмертного фонду нових родів обезпеч.	$ 530,264.97	
Виплати з посмертного фонду старого роду обезпеч.	6,521.29	
Виплати з адміністраційного фонду	507,849.76	
Виплати з конвенц. фонду	56.30	
Виплати з фонду запомог.	32,980.47	
Виплати з фонду народного	8,797.37	
Виплати з фонду резерв.	5.87	
Виплати з фонду сиріт.	3,591.87	
Виплати з фонду інвестицій і смертности	19.99	
Виплати з фонду Зг. Братств	2,265.98	
Виплати з фонду Захисту-Сиротинця	39,471.97	
Разом		$1,131,826.84
Інвестовано в морґеджах	57,500.00	
Інвестовано в бондах	1,058,694.58	
Позички членам	26,193.49	
Реальности	71,131.37	
Разом інвестовано		1,213,519.44
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1952 р.		$2,345,345.28

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1951 осталася	$ 279,771.15
Прихід від 1. січня до 31. грудня 1952 р.	2,334,985.07
Разом	$2,614,756.22
Розхід від 1. січня до 31. грудня 1952 р.	2,345,345.28
Готівка з кінцем 31. грудня 1952 остається	$ 269,410.94

БІЛЯНС:

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 269,410.94	Посмертний фонд нових родів обез.	$11,647,509.72
Морґеджі	589,518.41	Адміністраційний фонд	135,572.00
Бонди	10,946,071.20	Конвенційний фонд	56,025.66
Позички членам	326,118.26	Запомоговий фонд	197,457.18
Реальности	225,881.37	Народний фонд	17,067.52
Друкарня	10,543.79	Посмертний фонд стар. роду обез.	72,542.84
		Резервовий фонд	17,429.00
		Сирітський фонд	95,516.02
		Фонд обезпеки інвестицій і смерт.	108,433.43
		Фонд Зг. Братств	313.97
		Фонд Захисту-Сир.	19,676.63
Разом	$12,367,543.97	Разом	$12,367,543.97

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті:

Готівка старших членів У. Н. Союзу знаходитьвя в отсих банках:

Bankers Trust Co., New York, N. Y.	$ 3,161.46
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	7,624.87
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	27,212.21
Commercial Trust Co., Jersey City, N. J.	6,135.46
First National Bank, Jersey City, N. J.	24,156.02
Guaranty Trust Co., New York, N. Y.	77,661.93
Hudson County National Bank, Jersey City, N. J.	22,818.57
Irving Trust Co., New York, N. Y.	33,533.88
Irving Trust Co., New York, N. Y.	5,544.71
National Newark & Essex Bnk Co., Newark, N. J.	313.97
National Newark & Essex Bnk Co., Newark, N. J.	4,235.78
Public National Bank & Trust Ct., New York, N. Y.	14,900.63
Royal Bank of Canada, Toronto, Ont., Canada	17,611.28
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	13,444.26
Ukrainian Savings Co., Cleveland, Ohio	6,055.91
Trident Saving & Loan Ass'n, Chicago, Ill.	5,000.00
Разом	$269,410.94

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

ПРИХІД:		РОЗХІД:	
Січень	$32,209.38	Січень	$ 4,218.14
Лютий	27,663.25	Лютий	41,039.63
Березень	30,183.60	Березень	14,369.83
Квітень	29,951.85	Квітень	10,509.69
Травень	26,284.78	Травень	58,192.85
Червень	31,566.92	Червень	5,946.36
Липень	29,381.91	Липень	51,539.96
Серпень	29,944.85	Серпень	36,298.95
Вересень	28,322.85	Вересень	28,355.77
Жовтень	33,498.84	Жовтень	38,489.62
Листопад	30,279.67	Листопад	25,976.19
Грудень	38,446.79	Грудень	36,468.78
Разом	$367,734.69	Разом	$351,405.77

ПРИХІД:

На прихід складались ось такі позиції:

З місячних вкладок від членів	$313,225.22	$313,225.22
Відсотки від бондів	44,735.20	
Відсотки від морґеджів	1,873.77	
Відсотки від членських позичок	40.56	
Разом з інвестицій		46,649.53
Уневажнена дивід. і нагороди	12.00	
З переносу федерального податку за помічні сили	1,199.01	
З переносу стейтового податку за помічні сили	51.22	
Разом інші звороти		1,262.23

ІНВЕСТИЦІЇ:

Сплати морґеджів	5,321.73	
Підвищено вартість інвестицій в бондах	308.38	
З переносу на обниження вартости інвестицій в бондах	772.27	
Сплати членських позичок	195.33	
Разом з інвестицій		6,597.71
Прихід від 1. січня до 31. грудня 1952 р.		$367,734.69

РОЗХІД:

Виплати з фонду посмертного	$ 59,960.35	
Виплати з фонду адміністрац	61,707.68	
Разом		$121,668.03

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в морґеджах	25,900.00	
Інвестовано в бондах	202,775.18	
Позички членам	1,062.56	
Разом інвестовано		229,737.74
Розхід від 1. січня до 31. грудня 1952 р.		$351,405.77

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1951 осталася	$ 33,181.54
Прихід від 1. січня до 31. грудня 1952 р.	367,734.69
Разом	$400,916.23
Розхід від 1. січня до 31. грудня 1952 р.	351,405.77
Готівка з кінцем 31. грудня 1952 р. остається	$ 49,510.46

БІЛЯНС:

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	$ 49,510.46	Посмертний фонд	$1,698,818.41
Морґеджі	52,792.20	Адміністраційний фонд	44,555.35
Бонди	1,639,174.54		
Позички членам	1,896.56		
Разом	$1,743,373.76	Разом	$1,743,373.76

Згідно з банковими виказами готівка знаходиться в ось тих банках:

Commercial Trust Ct., Jersey City, N. J.	$12,417.45
Commercial Trust Ct., Jersey City, N. J.	6,561.71
Public National Bank and Trust Co., New York, N. Y.	11,538.90
Royal Band of Canada, Toronto, Ont., Canada	12,645.11
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	6,347.29
Разом	$49,510.46

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ з кінцем 31. грудня 1952 року.

Майно старших членів з кінцем 1952 р.	$12,367,543.97
Майно Молодечого Департаменту з кінцем 1952 р.	1,743,373.76
Загальне майно старших членів і молодечого департаменту включно із Захистом-Сиротинцем	$14,110,917.73

Активи не втягнені до загального мастку:

1. Відсотки від морґеджів платні в 1953 р.	3,798.75
2. Відсотки від чл. позичок платні в 1953 р.	7,035.70
3. Відсотки від бондів платні в 1953 р.	97,362.64
4. Відсотки з банків платні в 1953 р.	60.55
5. Залеглі місячні вкладки з відділів не більше як 60 днів з кінцем 31. грудня 1952 р. виносять	17,674.97
Разом не втягнені активи	$ 125,932.61
Разом майна старших членів і молодечого департаменту і невтягнені активи до загального майна	$14,236,850.34

ОБНИЖЕННЯ АКТИВ:

Бонди понад amortized value	$ 7,988.63
Позички на членських грамотах суспендованих членів	2,009.34
Друкарня	10,543.79
Разом обниження актив	$ 20,541.76

Загальне майно У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1952 року по відтягненні не признаних актив $14,216,308.58

Головна Контрольна Комісія стверджує, що залеглі вкладки відділів У. Н. Союзу, які мали бути заплачені в грудні 1952 року, а не були, виносять суму $17,674.97.

Отсі відділи довгують вкладки за 1952 рік:

Відділ	Сума	Відділ	Сума
44	$ 118.58	412	38.92
51	97.83	415	34.90
61	108.12	418	141.34
72	70.37	420	52.87
82	86.51	423	530.56
94	1,905.81	425	5.49
166	54.30	432	5,710.24
179	471.79	439	492.00
194	1,657.64	440	7.15
202	48.26	442	126.16
203	205.01	444	91.16
231	16.76	447	91.48
233	272.05	450	11.73
251	445.79	451	177.01
285	16.81	456	172.98
303	81.54	459	796.00
319	222.22	461	303.70
337	181.54	463	17.31
345	196.51	465	101.50
346	11.02	468	186.67
348	776.16	469	583.11
358	76.39	474	144.61
359	64.12	475	101.15
366	44.88	477	300.92
376	63.93	486	36.15
382	25.43		
389	23.91		
402	76.58	Разом	$17,674.97

В загальній сумі майна У. Н. Союзу є втягнені 227 невиплачених сирітських частей разом з відсотками в сумі $95,516.02.

Крім вище наведеного звіту Головна Контрольна Комісія стверджує, що з кінцем 31. грудня 1952 року остається невиплачених 11 посмертних запомог на суму $5,995.77 і 8 виплатних ендавмент на суму $1,207.79. Їх невиплачено досі з браку відповідних документів, потрібних до виплати.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ОРГАНУ „СВОБОДА"

Готівка з кінцем грудня 1951 р. осталася	$ 6,046.17
Прихід від 1. січня до 31. грудня 1952 р.	184,933.40
Разом	$190,979.57
Розхід від 1. січня до 31. грудня 1952 р.	189,844.11
Осталась готівка з кінцем грудня 1952 р.	$ 1,135.46

Повища готівка є вже включена до адміністраційного фонду і є зачислена в загальному майні У. Н. Союзу.

ВИТЯГ ЗО ЗВІТУ АКТУАРІЯ У. Н. СОЮЗУ.

Смертність старших членів в 1952 році була 68.1%, а молодечого департаменту 6.4%. Разом обох департаментів 63.3%.

Оцінка грамот обох департаментів 127.6%.

Інвестиції У. Н. Союзу принесли в 1952 р. 3.07%.

ЗАГАЛЬНИЙ ПРИРІСТ МАЙНА ЗА 1952 РІК.

Майно старших членів і молодечого департаменту з кінцем 1952 року	$14,110,917.73
Майно старших членів і молодечого департаменту з кінцем 1951 року було	12,955,122.62
Приріст майна обох департаментів за 1952 рік	$ 1,155,795.11

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу перевела в днях від 18 до 22 травня 1953 р. основну і докладну контролю діловодства, майна і організаційного життя та отсим стверджує, що діловодство є у взірцевому порядку, майно є добре ульоковане й приносить задовільні відсотки. Організаційне життя виказує нормальний зріст членства та йде здоровим руслом до світлої будучности У. Н. Союзу.

Джерзі Сіти дня 23 травня 1953.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Д. Канітула, С. Куропась, В. Гірняк, В. Коссар, Др. А. Т. Кібзей.

З пожовклих листків

ЩО ПИСАЛА "СВОБОДА" 50 РОКІВ ТОМУ

(За час від 21 травня до 25 червня 1903)

ПРОДАЖ СТАРОГО БУДИНКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Стару церкву при Болдвин Стріт продала українська гр. катол. парафія в Джерзі Сити за $ 4,500 одній фінській євангелицькій церковній громаді. Довідуємося, що джерзисітська нова церква щораз краще розвивається. Прибутки в новій церкві в порівнянні до старої церкви п'ятьразів більші, народу кожної неділі повно, і то навіть з далеких сторін — словом парафія розвивається і поступає вперед, а довг на новій церкві зменшається. Тепер парафіяни думають уже про малювання нової церкви.

ПОМЕР О. ВОЛОДИМИР НИЖАНКОВСЬКИЙ В РЕЙМІ, ПА.

Дня 28 травня 1903 р. упокоївся в шпиталі в Питсбурзі, Па., о. Володимир Нижанковський, гр. катол. парох в Реймі. Покійний родився в 1863 р. в Дідушицях, повіту Стрий в Галичині, до Америки приїхав при кінці лютого 1902 р. і обняв парафію в Трой, Н. Й. Там сплатив довги на церкві й заснував недалеко церкву в Гренвіл, Н. Й. Незабаром захворів і обняв адміністрацію в МекКіс Порт, Па., а після того став парохом в Реймі. Покійний був людиною характеру і дуже музикальний. Американська Україна тратить в особі покійного щирого працівника, а товариші щирого друга. Похорон відбувся з української гр. катол. церкви в Питсбурзі при великім здвизі народу. Богослужения відправили оо.: Григорій Цмайло з МекКіс Порт, М. Стефанович з Питсбурґа, Михайло Балоґ з Трауґер, Па.

ПОСМЕРТНІ ЗАПИСИ О. АНТОНА БОНЧЕВСЬКОГО НА НАРОДНІ ЦІЛІ

П'ять місяців після смерти бл. п. о. Антона Бончевського, гр. катол. пароха в Ансонії, оголошено тестаментарні записи покійника на різнородні народні цілі. Покійний записав: 1. На Фонд запомоговий для бідних українських студентів університету у Львові два тисячі долярів; 2. на фонд шкільної молоді в Америці триста дол.; 3. на видавництво популярно-наукових книжок в Америці п'ятьсот дол.; 4. на фонд Українського Еміґраційного Дому в Америці двісті долярів. Першим фондом, який називається „Запомоговий фонд, імені о. А. Бончевського", заряджує Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові. Воно приступить до роздачі запомог від 1 жовтня 1903 р. Фондом на видавництва популярно-наукових книжечок в Америці заряджують: оо. Ст. Макар, Н. Дмитрів, і П. Тимкевич, а фондом шкільним: о. Іван Констанкевич (предс.), пані Е. Струтинська (секр.) і о. М. Стефанович. Грішми на фонд Еміґраційного Дому заряджує теперішній виділ, а це о. М. Підгорецький, К. Кирчів і Л. Сиротяк. — Проголошуючи ці записи редакція „Свободи" помістила велику світлину з похоронів о. Бончевського в числі з 11червня, на якій видно небіжчика в домовині в церкві в Ансонії в оточенні великого числа духовенства й вірних.

МІСЦЕВІ Й ОСОБИСТІ ВІСТІ

У ч. з 18 червня 1903 р. поміщує „Свобода" світлину з заголовком: „Руська читальня „Просвіти" в Куритибі, Бразілія". — Іван Пізнак, родом з Михновця, пов. Турка, член У. Н. Союзу і пильний член джерзисітського хору, звінчався 7 червня з панною Юлією Зубик, родом з Старяви. Шлюб відбувся в Джерзі Сити, під час обряду співав прегарно місцевий хор під управою Юрія Підсадочного, молодих звінчав о. М. Підгорецький. — Українська школа в Ню Йорку (фіділька) під проводом о. Підгорецького і Юрія Підсадочного розвивається гарно. До школи ходить 16 дітей. Московфільська газета (мабуть „Поступ" Гладика — ред.) розвела агітацію проти школи, одначе батьки не послухали намови редактора.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У.Н.СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ 1953 Р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 5. Сидор Марія.
В. 8. Каніщак Андрій.
В. 9. Герчак Анна.
В. 13. Спяк Анна.
В. 20. Виц Євгенія.
В. 27. Мосора Володимир, Шатитовський Володимир.
В. 29. Нагорський Франко Б.
В. 38. Лепак Михайло.
В. 39. Вовелко Андрій, Анастазія; Козуб Іван.
В. 40. Боган Петро, Гупало Яків.
В. 45. Волошин Степан, Ганусій Марія Н. А.
В. 48. Мозуля Марія Хр.
В. 49. д-р Прокопець Вадим.
В. 59. Флямович Василь.
В. 65. Галущак Тома, Дравущак Михайло.
В. 83. Москаль Микола, Анна.
В. 85. Самець Варвара.
В. 88. Хміль Тарас.
В. 102. Білинська Мирослава.
В. 106. Бурачинський Богдан, Мирослава; Хтей Семен.
В. 113. Купер Анна М.
В. 114. Пономаренко Анна.
В. 120. Матіяшів Анна-Ліза.
В. 125. Бучовська Марія.
В. 127. Парнюк Гаврило.
В. 130. Марків Йосип.
В. 140. Маркович Єва.
В. 146. Лисий Вікторія.
В. 161. Гладьо Михайло ст., Медіяновський Франко, Палійчат Григорій ст., Григорій мол.
В. 164. Пугер Ольга.
В. 167. Гельтман Норма С.
В. 170. Цінник Анна.
В. 175. Котик Іван.
В. 176. Марченко Сергій.
В. 189. Гамелес Софія.
В. 191. Коргун Михайло, Марія; Лещишин Степан.
В. 194. Сидорук Адам.
В. 210. Франко Федір.
В. 211. Солґан Юніс.
В. 217. Пупина Мартин.
В. 220. Гойда Дмитро.
В. 221. Бобій Михайло М., Коляджин Омелян, Софія, Тетяна; Куземчак Семен, Софія.
В. 224. Дзвинярський Йосип.
В. 238. Ярош Михайло.
В. 240. Боровець Катерина, Бучацький Василь, Демянюк Іван, Віра; Кушнір Михайло, Павлина; Росоляк Федір, Ткатичак Софія, Улан Анна, Яременко Іван, Анна.
В. 242. Купча Анна.
В. 266. Кравс Олена, Щиглевич Олекса.
В. 277. Мельник Анна, Федірко Стефанія М.
В. 291. Ковалів Іван.
В. 292. Гладиш Омелян, Стефанія.
В. 293. Гуцалюк Рената.
В. 320. Ілинський Юрій, Когут Микола.
В. 321. о. Шиманський Павло.
В. 323. Саґан Флоренція.
В. 324. Кредексор Василь Ц.
В. 336. Настюк Василь.
В. 338. Цеплий Йосип.
В. 352. Бориславський Микола, Мінчак Михайло, Йосипа.
В. 355. Генковський Петро, Данкевич Іван, Зиновія; Кавух Іван, Казим Іван, Олена; Клюка Андрій, [illegible] Кобзей Іван, Надія; Маґур Ольга, Патриляк Володимир, Юлія; Рок Василь, Петро мол.; Циловський Петро, Ярослава.
В. 356. Гаврилюк Петро, Василина.
В. 361. Біскупська Марія, Гарбіст Михайло, Гной Ольга, Масний Михайло, Мазурик Катерина, Патрайко Марія, Пелех Софія.
В. 379. Дріст Петро, Ковалевич Іван, Кравчук, Ерна, Кульчицький Михайло, Зиновія; Луговий Микола, Анна; Ноґач Марія, Стасів Анастація, Урденко Сергій, Надія.
В. 414. Лупак Василь, Панкевич Михайло, Марія; Филипів Микола.
В. 417. Дулка Андрій, Анна, Михайло; Мостович Микола, Цибрівський Ілля.
В. 419. Воробій Петро.
В. 432. Біляк Ярослав, Васюта Варвара, Збожний Йсип, Анна; Посогов Петро, Неоніля; Стефурак Тарас Й., Параскева.
В. 433. Ляндвер Нетті Б.
В. 457. Красовата Павлина, Маркевич Павлина, Хутко Анна.
В. 461. Новосад Петро.
В. 466. Солюк Михайло.
В. 473. Шишка Лев, Ірина.
В. 487. Головко Олександер, Серафинович Ольга.

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

В. 2. Голда Мирослав.*
В. 9. Камінець Іван мол.*
В. 14. Дмитрів Євген, Цяпка Михайло, Емілія; Шевкун Микола.*
В. 25. Мельник Ілля, Анастазія.
В. 29. Камінський Федір,* Лизогуб Володимир,* Прозералик Михайло.*
В. 40. Глинська Неоніля.
В. 42. Ваньо Антін, Анна.
В. 57. Бунґа Михайло.
В. 78. Вдовяк Антонина.
В. 96. Соболь Роза-Марія.
В. 106. Багрій Іван, Маґур Антін, Ірина.
В. 109. Волошин Петро.
В. 127. Бейґер Василь, Ольга; Білинський Іван, Ватач Микола, Кусий Василь, Розалія.
В. 179. Яцечко Іван.*
В. 184. Андрушків Степан, Емілія.
В. 194. Озарчук Семен, Пурий Іван, Стефанія.
В. 203. Котлярчук Лідія, Мушкевич Ірина, Посполита Степан.
В. 204. Пизюр Євген, Щигол Ольга.
В. 206. Долішний Василь, Анна.
В. 217. Тригула Григорій.
В. 226. Ущак Олекса.
В. 292. Велигорський Євген.*
В. 319. Янків Єва.
В. 334. Острогін Ларія.
В. 341. Бояновська Анна.
В. 364. Врублевський Іван,* Катерина, Михайло, Марія.
В. 365. Бойчак Михайло,* Верна.
В. 371. Корда Анна.
В. 418. Сороківська Марія, Сроковська Зиновія, Марта.
В. 423. Лелик Василь.
В. 432. Бігун Анна, Горохович Антонина, Калавур Михайло, Криворучко Леонід, Кузик Андрій,* Луцик Микола 2, Макогін Тарас,* Наумчук Вікторія, Ціж Микола.*
В. 441. Попадюк Олекса.
В. 445. Антоненко Микола,* Наконечний Михайло.*
В. 464. Абрамик Федір,* Владика Михайло,* Пікерінґ Галина.
В. 473. Яремчук Лев.*

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 5. Бояновська Анна.
В. 25. Ладаний Степан.
В. 52. Пиріг Василь, Анна.
В. 76. Стахура Марія.
В. 106. Білогруд Ігор, Ткачук Іна, Ольга.
В. 128. Кіцак Іван, Анастазія, Іван.*
В. 142. Мелимука Сидір, Юлія.
В. 171 Барр Олена К.
В. 194. Мельник Ілля, Анастазія.
В. 217. Цегельська Любов.
В. 226. Тимкович Степан.*
В. 240. Кліщук Василь, Трешневський Роман.
В. 286. Челяк Степан.
В. 306. Стахевич Аліція.
В. 321. Федорів Василь, Яворський Іван.
В. 331. Коломиєць Іван, Ольга.
В. 336. Колісник Нестор, Стефанія.
В. 356. Свищук Ярослав.
В. 361. Коваль Петро.
В. 367. Кушніревич Володимир.
В. 379. Божик Лев, Пашуля Йосип, Перцак Петро.
В. 388. Самійленко Анатоль, Пелагія.
В. 432. Матчук Іван 2, Паньків Юстин.
В. 457. Гудзовський Анатоль, Копачинський Костянтин.
В. 458. Голіній Мирослава.
В. 472. Круцько Євген, Лятишевський Євген, Мицик Роман, Ольга.
В. 483. Оленич Антонина.

ЧЛЕНИ, ЩО ЗМІНИЛИ КЛЯСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 14. Пйотровський Павло, Анна.
В. 80. Біндас Анна.
В. 100. Волошанський Григорій, Галина.
В. 137. Каленюк Антін.
В. 142. Кудляк Василь, Елла.
В. 170. Діхтяр Галина.
В. 171. Мельник Василина.
В. 299. Бух Анна.
В. 361. Павлович Ростислав.*
В. 370. Міценко Володимир, Анна; Шайдицький Микола.
В. 374. Скапрівський Василь.
В. 487. Штовхан Федір.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 2. Голда Іван мол.,* Михайло.*
В. 5. Добрянський Кирило.*
В. 14. Попюк Степан.
В. 17. Щур Франко.*
В. 29. Сивулич Андрій.*
В. 45. Колодій Августин.
В. 53. Гевко Василь.
В. 55. Зимроз Карло, Марія.
В. 69. Петрик Катерина, Рак Богдан, Оксана В.
В. 78. Ваненчук Антін.
В. 106. Гавриш Василь, Анна; Коваль Степан, Анна; Проць Степан, Неоніля.
В. 114. Федій Євдокія.
В. 115. Босий Микола, Анастазія; Клюс Степан,* Марія; Стригун Володимир.
В. 127. Зборовський Микола, Юлія; Лехновський Іван, Катерина; Михальчук Володимир, Ярослава; Панасевич Клим, Ґеновефа; Петришин Михайло, Марта; Хомин Степан, Олена; Шевчук Іван, Надія.
В. 183. Іванишин Петро.
В. 184. Лепцан Аврелія В.
В. 194. Загаєвич Василь С., Микитів Любомира.
В. 228. Зуляк Ненсі.
В. 242. Сисак Ірина.
В. 281. Бреславський Тимофій, Гальма Василь.
В. 292. Турчиняк Тадей,* Хтей Василь, Ціко Микола, Марія.
В. 293. Ціхоцький Михайло.
В. 304. Процишин Дженевіф.
В. 312. Петриченко Григорій, Ніна.
В. 327. Біганський Тимко.
В. 345. Костюк Олександра.
В. 361. Д-р Врецьона Володимир, Індра Ольга, Либа Терентій,* Майстрів Степан,* Максимів Зенон, Федорович Олександер, Лідія.
В. 364. Боднар Андрій, Катерина.
В. 365. Стаппин Максим.*
В. 367. Баран Йосип, Дубина Микола, Наталія.
В. 376. Устияновський Михайло.*
В. 423. Дубляниця Роман, Лохматов Євген,* Марія; Маслюк Анна, Посацький Данило, Анна; д-р Пруц Ярема, Стадник Іван,* Фандич Антін, Анастазія; Яреско Андрій.
В. 430. Лемішка Лідія.
В. 431. Смеречанська Ірина.
В. 432. Гунцар Анна, Косс Микола,* Мриглод Анна, Мухаїр Михайло.*
В. 445. Масляника Стефанія.
В. 456. Боднар Федір.*
В. 459. Шумило Степан.
В. 471. Голдерберґ Іван.*
В. 473. Ксьондз Федір.*
В. 486. Оріян Петро.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 5. Скала Ігор, Анна.
В. 11. Раковський Мирослав.
В. 25. Мельник Ілля, Анастазія.
В. 39. Барр Олена К.
В. 46. Пісецький Петро.
В. 121. Самійленко Анатоль, Пелагія.
В. 130. Коваль Володимир Н.
В. 189. Гудзовський Анатоль, Колісник Нестор, Стефанія.
В. 219. Кубик Федір, Анна А.; Стахура Марія, Челяк Степан.
В. 221. Пашуля Йосип.
В. 263. Оленич Антонина.
В. 281. Масний Осипа.
В. 293. Тухлінович Панько, Марія.
В. 296. о. Шараневич Омелян.
В. 298. Коваль Петро.
В. 301. Ґікавий Михайло, Наталія.
В. 307. Назар Іван.
342. Бояновська Анна.
В. 379. Войнаровський Роман, Емілія; Николє Микола Б.
В. 383. Шевчук Микола,* Марія.
В. 431. Копачинський Костянтин.
В. 446. Волянюк Захар.*
В. 471. Дзява Микола.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗІ ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 14. Іванський Йосип.*
В. 30. Олексишин Марія.
В. 48. Нагребецький Артур,* Нербеський Михайло.*
В. 54. Канівець Юрій.*
В. 63. Кінґ Анна.
В. 81. Ракочій Стефанія.
В. 94. Груден Анна.
В. 102. Івазен Павло мол.*
В. 152. Бакун Зиновія О., Осадца Любомир.
В. 156. Ковальчук Володимир,* Анна.
В. 158. Стегницький Петро.*
В. 167. Осовик Олена.
В. 168. Космина Василь.*
В. 176. Бабяк Федір.*
В. 202. Лемко Вікторія.
В. 219. Тріщук Степан,* Труш Анна. Ц.
В. 222. Шемердяк Стефанія.
В. 242. Феттерман Олена.
В. 254. Оліярчик Олена.
В. 263. Оленич Данило.*
В. 276. Крупинський Франко, Єлисавета; Муральчик Марія
9. 298. Жуків Павлина.
В. 299. Коваль Анна М.
В. 305. Непивода Іван.*
В. 334. Кубчевич Богдан,* Острогін Лев.
В. 345. Садовий Петро.
В. 361. Гной Юліян.*
В. 398. Геррик Андрій.*
В. 409. Мондок Михайло мол.*
В. 432. Кузик Андрій,* Стефурак Параскева.
В. 446. Дрозд Степан.
В. 464. Шолдра Петро.*
В. 466. Немеровська Єва.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 94. д-р Кібзей Амвросій.
В. 361. Придаткевич Роман.

ЧЛЕНИ, ЩО ПОМЕРЛИ:

В. 8. Збоян Йосип.
В. 10. Ксенич Анна.
В. 18. Пастернак Михайло.
В. 20. Кушнір Микола.
В. 25. Шеростська Марія Г.
В. 42. Кузбит Петро.
В. 63. Луківська Марія, Маховський Андрій.*
В. 75. Белей Василь Г.
В. 83. Осідач Олекса.
В. 90. Максимів Василь.
В. 102. Баран Катерина, Біґановський Семен, Гетчар Гнат.
В. 112. Недбальська Анна.
В. 130. Наконечний Матвій.
В. 151. Прислопський Михайло.
В. 155. Ярчевський Андрій.
В. 175. Реснак Едвард.*
В. 185. Кровґта Степан.*
В. 192. Ґудзій Анна.
В. 204. Багрій Дмитро 2.
В. 217. Швець Іван.
В. 221. Ґембус Михайло, Павліш Емілія.
В. 235. Їж Анастазія.
В. 236. Черешньовський Онуфрій.
В. 303. Ярчак Варвара.
В. 321. Белюх Григорій.
В. 336. Балицький Степан.
В. 361. Будзар Іван, Мадай Юрій.
В. 363. Скробач Іван.
В. 365. Чуповський Іван.*
В. 367. Мостова Ксеня.
В. 379. Плещенець Іван.
В. 392. Фусук Микола.
В. 403. Прокіпчак Єва.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком травня 1953 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	49,384
В місяці травні 1953 р. прийнято нових	158
В місяці травні 1953 р. прийнято наново	105
В місяці травні 1953 р. прийнято з переступ. листами	48
В місяці травні 1953 р. прийнято з інших кляс обезпеч.	17
В місяці травні 1953 р. прийнято зі старого роду обезп.	—
Разом	49,712
В місяці травні 1953 суспендовано	89
В місяці травні 1953 р. відійшли з переступ. листами	36
В місяці травні 1953 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	17
В місяці травні 1953 р. відійшли до нового роду обезп.	—
В місяці травні 1953 р. відійшли зо зворотом у готівці	41
В місяці травні 1953 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці травні 1953 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	—
В місяці травні 1953 р. відійшли на виплачене обезпеч.	2
В місяці травні 1953 померли	39
Разом	224
З кінцем місяця травня 1953 в У.Н. Союзі було дорослих членів	49,488

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі 1 на $ 250	5
В клясі 1 на $ 500	62
В клясі 1 на $ 750	11
В клясі 1 на $1000	138
В клясі 1 на $1500	5
В клясі 1 на $2000	1

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В клясі 2- 500 на $ 500	430
В клясі 2-1000 на $1000	276
В клясі 2-1500 на $1500	5
В клясі 2-2000 на $2000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 років

В клясі 3- 500 на $ 500	6,648
В клясі 3-1000 на $1000	5,064
В клясі 3-1500 на $1500	68
В клясі 3-2000 на $2000	59
В клясі 3-2500 на $2500	8
В клясі 3-3000 на $3000	6
В клясі 3-3500 на $3500	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 років (Ендавмент)

В клясі 4- 500 на $ 500	4,924
В клясі 4-1000 на $1000	2,517
В клясі 4-1500 на $1500	62
В клясі 4-2000 на $2000	44
В клясі 4-2500 на $2500	4
В клясі 4-3000 на $3000	9
В клясі 4-3500 на $3500	—
В клясі 4-5000 на $5000	—

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів

В клясі 5- 100 на $100	2
В клясі 5- 250 на $ 250	136
В клясі 5- 500 на $ 500	3,033
В клясі 5- 750 на $ 750	432
В клясі 5-1000 на $1000	6,653
В клясі 5-1500 на $1500	165
В клясі 5-2000 на $2000	41

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі 6- 250 на $ 250	2
В клясі 6- 500 на $ 500	5,076
В клясі 6- 750 на $ 750	1
В клясі 6-1000 на $1000	3,485
В клясі 6-1500 на $1500	45
В клясі 6-2000 на $2000	23
В клясі 6-2500 на $2500	2
В клясі 6-3000 на $3000	3
В клясі 6-різні суми	57

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів.

В клясі 21- 500 на $ 500	1,941
В клясі 21-1000 на $1000	664
В клясі 21-1500 на $1500	15
В клясі 21-2000 на $2000	8
В клясі 21-2500 на $2500	1

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 років.

В клясі 22- 500 на $ 500	2,099
В клясі 22-1000 на $1000	1,526
В клясі 22-1500 на $1500	18
В клясі 22-2000 на $2000	29
В клясі 22-2500 на $2500	5
В клясі 22-3000 на $3000	4
В клясі 22-3500 на $3500	1
В клясі 22-4500 на $4500	1
В клясі 22-5000 на $5000	1

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 65-го року життя.

В клясі 23- 500 на $ 500	172
В клясі 23-1000 на $1000	70
В клясі 23-1500 на $1500	2
В клясі 23-2000 на $2000	7
В клясі 23-2500 на $2500	1
В клясі 23-3000 на $3000	2

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 років.

В клясі 24- 500 на $ 500	1,976
В клясі 24-1000 на $1000	1,110
В клясі 24-1500 на $1500	10
В клясі 24-2000 на $2000	21
В клясі 24-2500 на $2500	5
В клясі 24-3000 на $3000	2
В клясі 24-3500 на $3500	4
В клясі 24-5000 на $5000	1

Обезпечення платне за життя з вкладками до 65-го року життя.

В клясі 25- 500 на $ 500	177
В клясі 25-1000 на $1000	98
В клясі 25-1500 на $1500	2
В клясі 25-2000 на $2000	4
В клясі 25-2500 на $2500	1
В клясі 25-3000 на $3000	1
В клясі 25-3500 на $3500	3
В клясі 25-5000 на $5000	1
Разом	49,488

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 3. Шарій Павло Н.
В. 10. Зигмунт Олександер Р.
В. 20. Виц Мирослав М.
В. 33. Гусайко Джером П., Цвілян Степан Д.
В. 38. Вейко Марія.
В. 42. Барна Софія, Лелет Софія.
В. 49. Дулиба Ляриса.
В. 64. Стонбридж Юрій Л.
В. 68. Цибрівська Орися.
В. 75. Коваль Лідія М.
В. 83. Москаль Іван, Марія, Ярослав.
В. 86. Бекадж Михайло мол.
102. Жук Василь, Попйолек Франя.
В. 127. Біловус Марко Л.
В. 142. Боднар Юрій.
В. 146. Головатий Геральд, Готра Зенон, Люба, Надія.
В. 150. Мур Михайло Г., Никорчук Степан М.
В. 155. Дяків Катерина.
В. 161. Гладьо Катерина, Михайло.
В. 171. Петровська Христина О.
В. 189. Гамелєрс Софія, Станислав.
В. 190. Ногич Марця А.
В. 191. Коргун Уляна.
В. 194. Яворів Марія В.
В. 204. Когнате Марко. 2.
В. 217. Власович Марія А., Шпак Анна Ю.
В. 221. Палиняк Орест.
В. 222. Копицький Доналд М.
В. 237. Білинська Варвара.
В. 238. Бабій Марія А., Гриценко Петро.
В. 240. Боровець Галина, Демянюк Лідія, Кушнір Марія, Мирослав, Олена, Чеслава; Лесів Іван М., Олінкевич Марта І., Сивий Володимир, Хрін Еленора Л., Яременко Валентина.
В. 242. Найдук Рената М.А.
В. 254. Стецяк Іван.
В. 259. Пронобіс Михайло Н., Савилян Надія.
В. 266. Вибик Орися С., Варшона Марія Н., Новосядло Петро, Щиглевич Степан В.
В. 276. Драб Патриція М.
В. 277. Мельник Григорій М.
В. 286. Готч Марія А., Петро І.
В. 292. Гладиш Лідія, Грант Роґер А., Соловій Андрій Д.
В. 295. Кулик Володимир, Петро.
В. 316. Димкар Ірина К.
В. 320. Когут Оксана А., Попович Олександер І., Скирчук Петро Ф.
В. 323. Палатинус Анна, Яремко Яким В.
В. 325. Лебедь Михайло.
В. 341. Копеланд Юдита А.
В. 348. Бровн Карло І., Кралька Федір С.
В. 355. Бревка Роман, Бройкман Іван Н., Роза-Марія; Булван Уршула, Данилюк Богдан, Катерина; Дмитрів Марія, Клюка Ярослава, Кобзей Роман, Рок Станислав Л., Степан П.
В. 361. Бартків Галина, Диба Надія, М. Пелех Леокадія Б.Т., Пригода Іван, Шамен Роза-Анна М.
В. 367. Чолач Богдан Р „Володимир Є., Надія.
В. 379. Антоняк Марія, Гофлер Фердинад В., Луговий Володимир, Урденко Юрій.
В. 394. Ольшевська Христина.
В. 398. Ганас Катерина.
В. 406. Турко Андрея Н.
В. 419. Сенчишин Стефанія Є., Смерек Іван, Михайло, Федір.
В. 423. Попович Іван, Ірина.
В. 427. Ониськів Володимир.
В. 432. Боднар Володимир Л., Півторак Д., Петро С., Посогов Іван, Тупис Ярослав, Чучман Іванна А.
В. 448. Мазуркевич Юрій мол.
В. 457. Найда Ірина, Онищенко Ольга, Яворський Богдан.
В. 461. Матичак Володимир.
В. 487. Штовхан Тамара, Юрій.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

В. 14. Цяпка Орест, Уляна.
В. 39. Шмокалюк Іванна.
В. 42. Ваньо Костянтин.
В. 48. Куцаба Христина.
В. 90. Амброс Василь.
В. 106. Маґур Остап.
В. 115. Демчак Іван, Юлія.
В. 127. Бейґер Богдан, Кусий Богдан М., Чучман Люба, Оксана М.
В. 191. Пурій Борис З., Дамян.
В. 203. Мушкевич Орест.
В. 226. Ущак Анна, Марія.
В. 234. Кардаш Долорес.
В. 238. МекДермотт Дорота.
В. 361. Ланик Ірина, Ярмак Володимир, Франя.
В. 430. Станко Орися.
В. 432. Ґаба Джеррі В.
В. 441. Буґара Мирослава.
В. 445. Скавретко Іван 2.
В. 447. Шмайда Іванна Дж.
В. 464. Шестовська Ольга Т.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 52. Пиріг Володимир В., Ярослав.
В. 334. Коломиєць Губерт Б.
В. 336. Колісник Ярослава.
В. 388. Самійленко Наталія.
В. 432. Матчук Тарас.

ДІТИ, ЩО ЗМІНИЛИ КЛЯСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 62. Беррі Вероніка М.
В. 142. Кудляк Резвіта.
119. Боробій Варвара Т., Марта Т.
432. Дичкавець Володимир П.
В. 459. Лобур Люба 2.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 25. Левицька Євгенія.
В. 27. Скробис Ричерд.
В. 55. Зимроз Анна, Попович Ольга, Степан.
В. 59. Замбрій Юдита А.
В. 85. Костюк Михайло.
В. 96. Муровський Фридрих М.
В. 106. Гавриш Марія, Коваль Павло, Проць Анна, Ірина М., Ярослав.
В. 110. Антоній Варвара М.
В. 115. Босай Марія, Стригун Ігор, Оксана.
В. 121. Андрюс Михайло В.
В. 127. Зборовський Михайло П. Лехновська Ірина, Марія; Панасевич Генрих, Хомин Марія, Шевчук Леся Н.
В. 228. Жулич Іванна.
В. 238. МекДермотт Дорота, Мек Ічерн Ричерд Ф.
В. 292. Ціко Євгенія.
В. 327. Біганський Борис, Роман.
В. 348. Лозовий Донна, Йосип, Юрій.
В. 364. Боднар Антонина, Василь, Марія К.
В. 418. Якимів Степан.
В. 423. Гаврилюк Марія, Лохматов Віктор 2, Олександер; Фандич Антонина.
В. 432. Бибик Надія Ю., Залуська Ольга Ст., Ігнат Анна О., Метельський Денис А. 2, Степан Р. 2; Стрілець Богдан, Володимир.
В. 457. Дмитренко Володимир, Масний Ірина, Павло, Стефанія.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 14. Раковський Юрій.
В. 121. Самійленко Наталія.
В. 219. Кубик Маделина, Марлена.
В. 301. Ґікава Ірина, Олена.
В. 379. Войнаровський Андрій Т.
В. 446. Волянюк Ярослав.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У.Н.С.:

В. 29. Нагорський Франко.
В. 85. Самець Варвара.
В. 86. Хміль Тарас.
В. 164. Пугер Ольга.
В. 167. Гелтман Норма Є.
В. 361. Гной Ольга.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 11. Мецек Юлія.
В. 90. Амброс Василь.
В. 91. Крачковський Йосип, Павло.
В. 94. Груден Василь Л., Іван Н.
В. 219. Кизима Василь.
В. 234. Кардаш Долорес.
В. 353. Шуль Кальвін К., Михайло Ч., Тома Р.; Стефурак Тарас І.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАЧЕНОЮ ПОВНОЮ СУМОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В. 127. Боґдан Дорота.
В. 143. Корбило Олена.
В. 167. Завойський Степан.
В. 287. Лютвиняк Василь.
В. 334. Сидір Володимир.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком травня 1953 р. було в У.Н.С. дітей членів	19,625
В місяці травні 1953 р. прийнято нових	128
В місяці травні 1953 р. прийнято наново	41
В місяці травні 1953 р. прийнято з переступ. листами	6
В місяці травні 1953 р. прийнято з інших кляс обезпеч.	7
Разом	19,807
В місяці травні 1953 суспендовано	52
В місяці травні 1953 р. відійшли з переступ. листами	8
В місяці травні 1953 р. відійшли до старших чл. У.Н.С.	6
В місяці травні 1953 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	7
В місяці травні 1953 р. відійшли зо зворотом у готівці	12
В місяці травні 1953 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	5
В місяці травні 1953 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці травні 1953 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці травні 1953 померли	—
Разом	90
З кінцем місяця травня 1953 в У. Н. Союзі було дітей членів	19,717

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТ:

В клясі 1-ій на $ 500	3,170
В клясі 2-ій на $ 400	760
В клясі 3-ій на $ 100	2,100
В клясі 4P на $ 250	182
В клясі 4P на $ 500	3,887
В клясі 4P на $1000	1,658
В клясі 5E на $ 250	305
В клясі 5E на $ 500	4,552
В клясі 5E на $1000	1,588
В клясі 6C на $ 500	965
В клясі 6C на $1000	550
Разом	19,717
З кінцем місяця травня 1953 р., в У.Н.Союзу було всіх забезпечених	69,205

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У.Н.Союзу повинен прочитати і відповідно до цеї достосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекоркдовім звіті за травень 1953 р., суспендованими, можуть бути прийняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з вийнятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Те саме відноситься також до тих членів, які впродовж травня 1953 року взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Г. Герман, гол. секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ХРОНІКА ТРЕНТОНУ

Моя попередня „Хроніка Трентону", друкована в ч. 40 „Свобода" з 11 лютого ц. р., викликала серед деяких моїх співмешканців цього гарного і захисного міста — столиці стейту Ню Джерзі, стільки всякого роду „негодувань", що мені аж лячно стало писати вдруге „Хроніку". Але тому, що вередування це одна із рис нашого „запроторенного люду" на широкій та вільній землі Вашинґтона — то це лише для мене, смиренного дописувача, та для Редакції „Свободи" може бути заохотою да дальшої праці в напрямі виполювання хвастя та буряну, яким заростає щораз-то більше наше громадське та всяке інше життя-буття на цій гостинній та пребагатій землі. Завданням цих рядків не є робити комусь прислугу, хвалити когось за те, за що слід його вилаяти та навпаки — ганьбити когось за його добре діло і похвальні інтенції. Нашим завданням є подати до відома заінтересованих читачів у справжньому віддзеркаленні те все, що є виявом нашого конструктивного росту та що йде в користь та для добра нашої спільноти.

Идучи по порядку, відмічую такі важливіші події, що заіснували на терені Трентону:

„Безталанна" — п'єса на 5 дій Івана Тобілевича, що її поставив на сцені Української Православної Галі в неділю, дня 15. лютого ц. р. Аматорський Драматичний Гурток Молоді під мистецьким керівництвом п. Олександра Кириченка за режисурою п. Віри Бондаренко — належить безсумніву до цієї конструктивної катеґорії імпрез, які були влаштовані в Трентоні продовж останніх трьох місяців. Участь у виставі взяли та свої ролі бездоганно відограли такі пані: Віра Бондаренко, Марія Козинець, Лідія Панасенко, Ася Сенько, Ольга Нечипоренко, Надія Коваль, Лія Рудь і панове: Олександер Кириченко, Олександер Кривенко, Михайло Великорідний, Володимир Кириченко, Олександер Кузьмич та Микола Понеділок.

Вистава була вповні удатною, що повинно остатися в пам'яті так керівників цього, покищо єдиного Драматичного Гуртка в Трентоні, як і його аматорів, що не жаліли ні свобідного часу ні труду для вивчення роль та зроблення насправді приємної несподіванки для усіх цих мешканців цього міста.

Неменш гарне враження по собі залишив вечір, присвячений пам'яті **„Жінки Героїні"**, що був влаштований Об'єднанням Комітетом Жіночих Організацій в суботу, дня 28 лютого ц. р. в приміщенні Українсько-Католицької Парафії св. Йосафата. Пані Марія Стратієнко у свойому доброму і ґрунтовно продуманому рефераті про українських жінок, що склали своє життя на жертівнику Батьківщини, дала гарний образ — апотеозу української жінки — героїні, що в обороні слави і чести Рідного Краю склали своє життя як ось сл. п. Ольга Бесараб, Олена Теліга і мало відомі ще серед широких кол українського громадянства дві жінки — мати і дочка на прізвище Недужі з Наддніпрянщини, що були закатовані большевиками. Жалко тільки, що на цьому докладі було дуже мало приявних.

Виставка Українського Народного Мистецтва. Виставка була продумана як передсвяточна імпреза для чужинців, отже повинна була б мати справжнє пропаґандивне обличчя, що у висліді принесло б користь для України. На мою скромну думку, це завдання було досягнене тільки до половини, дарма, що ініціятори цієї імпрези а головно: голова Відділу СУА і Кошова пластунок, одночасно голова Ділового Комітету, що займався влаштуванням та технічним переведенням всієї Виставки п. Анна Бойцун віддала в цьому напрямі максімум доброї волі, труду, часу, нервів та... грошей.

Мені здається, що не надто фортунна була пора влаштування самої Виставки. Краще всього можна було б підождати до осени та в рямках т. зв. „Стейтового Ярмарку" („Стейт Фер"), який кожного року відбувається в Трентоні — влаштувати велику, репрезентативну Виставку, що крім великих моральних успіхів, могла б принести й деякі матеріяльні користі, бо можна було б деякі речі продавати. Не добрим було саме, хоча й репрезентативне приміщення американської публічної бібліотеки, де полиці з книжками, неначе приглушували експонати та хоч не хоч вибивались на перше місце. Не завжди доцільне було розміщення самих експонатів та змішання їх з частиною безвартісних під мистецьким оглядом екземплярів. Непотрібний був також ґрамофон, що наґравав нібито „українську музику" у формі дешевеньких танґ, вальсів і пісеньок, дарма, що і в українській мові, бо це знижувало мистецький рівень виставки.

Одначе були й позитиви. До них в першу чергу слід зачислити: **Концерт**, який відбувся в рямках Виставки, а саме в день її відкриття, тобто в неділю, дня 15 березня в залі, де були розміщені експонати. В цьому концерті — відкритті взяли участь: конґресмен зі стейту Ню Джерзі п. Чарлз Г. Говелл, що теж коротко промовляв до приявних, керівник бібліотеки п. Люїс В. Лінк, керівник відділу бібліотеки пані Бернард Ф. Давні, п. Джордж К. Коле, голова Союзу Українок Америки пані Ольга Ф. Лотоцька, що промовляла та пояснювала приявним американським гостям ціль і суть Виставки і говорила про значення та вартість наших мистецьких скарбів.

На Виставці були виставлені головно: українські вишивки з різних закутин нашої Батьківщини, два повні жіночі вбрання на манекенах (одне з околиць Жаб'я, друге з Яворівщини), одне чоловіче гуцульське вбрання з околиць Жаб'я, унікат — 100-літня українська жіноча сорочка з Буковини, гуцульська різьба — касетки, хрестики, свічники, альбоми, кераміка — свічники, тарілки, боклажки, великодні писанки, вишивані обруси, тощо.

Цьогорічні **Шевченківські Роковини** відсвятковано подвійними, сепаратними „Шевченківськими Святами". Одне свято в словацькій залі влаштоване старанням „Громадського Ділового Комітету при Філії УКК". На програму цього святкування зложилися: реферат мґра Романа Ганінчака, виступи Мішаного Хору при церкві Св. Йосафата під кер. п. Івана Бігуна, що відспівав крім „Заповіту" ще й „Сонце заходить" та „Три шляхи", три деклямації: п. Леся Понятишин: „Заросли шляхи терням", п. Михайло Шевців: „Мені однаково" і п. Юрко Мрочко: „Суботів", мандолінова оркестра під кер. п. М. Шевціва відограла „В'язанку українських пісень" а п. Віра Цебенко — відспівала під акомпаніямент бандури — проф. Володимир Цебенко — дві пісні: „Думи мої" Борисюка та „Нащо мені карі очі, чорні брови" — Лисенка.

Друге таке ж саме „Шевченківське Свято" відбулося старанням „Об'єднання Громадських Організацій і Товариств Трентону" в неділю, дня 29 березня п. р. в залі Української Прав. Громади при 824 Аделайн Стріт.

На цьому святі реферат виголосив п. Василь Вергун, що в другій частині концерту також заповідав поодинокі точки програми. Мішаний Хор при Українській Православній Церкві під кер. п. Палажія відспівав декілька пісень (крім „Заповіту"). Деклямацію „Гамалія" виголосив п. Іван Фут, а „Катерину" п. Марія Козинець. Найкраще з деклямацією „Тарас" списалася маленька Мартуся Стратієнко. Свято закінчено інсценізацією „Тополя", в якій взяли участь: п. Ася і Марта Сенько, п. Лідія Панасенко і п. Олександер Кривенко. В часі перерви переведено збірку на УВАН, що дала у висліді $53.10. Спільною точкою на обох цих сепаратних святкуваннях пам'яті нашого Генія було відспівання Українського Національного Гимну, який з неменшим патосом та енергією співали нечисленні прилвні і організатори так на одній як і на другій імпрезі і з неменшим завзяттям „клали душу й тіло за нашу свободу", але не спромоглися на спільне відсвяткування та вшанування Роковин Шевченка.

(ЮКО).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІЄРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ 1953 Р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1	317.46
2	306.65
3	183.71
4	60.51
5	438.09
6	134.77
7	237.86
8	458.58
9	157.64
10	79.86
11	184.23
12*	151.35
13	279.16
14*	1,015.12
15	66.60
16	122.60
17	89.85
18	69.61
19	12.53
20	325.85
21	223.90
23	166.31
24	87.85
25	166.44
26	31.43
27	344.18
28	130.79
29	195.97
30	88.77
31	117.40
32	30.55
33	201.28
34	23.40
36	256.55
37	192.47
38	480.31
39	848.87
40	66.00
41	42.02
42	455.91
43	55.57
44	166.96
45	480.37
46	108.68
47	95.96
48	57.74
49	183.57
51	79.76
52	128.89
53	128.73
54	232.04
55	284.20
56	182.25
57	413.63
59	511.97
60	59.99
61*	187.38
62	89.88
63	692.38
64	226.16
65	221.53
66	63.43
67	284.90
69	208.83
71	148.04
72	63.25
73	116.07
74	77.93
75	278.67
76	488.88
77	53.17
78	106.69
79	19.95
80	86.33
81	203.55
82	61.70
83	360.97
84	167.92
85	328.38
86	179.74
87	179.28
89	54.18
90	210.78
91	429.44
92	21.32
93	121.06
95	44.85
96	348.66
97	170.54
98	110.92
99	185.15
100	174.59
101	33.34
102	797.61
103	180.01
104	252.82
105	416.37
106	1,061.59
107	209.14
108	120.84
109	196.43
110*	27.31
111	53.45
112	407.76
113	108.13
114	142.05
115	133.17
116	157.89
117	188.91
118	124.09
119	86.49
120	465.18
121	259.38
122	46.27
123	151.62
124	141.46
125	414.48
126	129.60
127	1,233.16
128	85.44
129	26.79
130	575.53
132	137.98
133	250.44
134	112.80
135	39.54
137	234.85
138	98.47
139	98.45
140	145.53
142	277.64
143*	453.80
144	120.75
145	102.73
146	510.54
147	589.58
148	55.28
149	117.74
150	206.89
151	131.74
152	76.69
155	723.54
156	299.79
157	29.88
158	370.26
159	110.15
160	137.67
161	463.42
162	48.53
163	459.87
164	281.86
165	340.51
166	55.97
167	124.62
168	281.11
169	35.79
170	333.14
171	153.18
172	84.81
173	194.27
174	52.58
175	491.90
176	321.35
177	137.39
178	308.15
179	301.94
180	160.60
181	115.42
182	240.04
183	197.45
184	169.16
185	49.59

Відділ	Заплатив
186	56.33
187	96.24
188	28.31
189*	1,114.12
190	43.09
191	314.97
192	387.88
193	49.68
194*	760.18
195	29.63
196	61.01
197	29.16
198	18.74
199	97.85
200	410.85
201	68.28
202	38.10
204	1,693.53
205	21.44
206	758.25
207	95.77
208	31.30
209	43.72
210	136.68
211	229.32
212	71.40
213	205.92
215	54.80
216	14.08
217	841.94
218	310.11
219*	723.27
220	467.63
222	87.58
223	412.92
224	288.77
225	8.17
226	96.95
227	35.30
228	66.20
229	161.92
230	555.17
231	16.26
232	84.64
233	260.62
234	307.26
235	174.18
236	222.50
237	715.98
238	576.15
240	791.79
241	131.18
242	192.15
243	64.01
244	28.07
245	267.94
246	119.22
247	298.26
248	112.27
249	34.95
250	11.89
252	284.00
253	340.31
254	331.01
255	55.42
256	131.15
257*	158.63
258	26.09
259	234.76
260	18.65
261	147.44
262	194.18
263	48.29
264	66.60
265	135.78
266	812.29
267	144.93
268	111.98
269	20.84
270	278.39
271	265.31
272*	22.77
273	26.76
274	308.50
275	109.70
276	438.71
277	972.96
278	26.23
279	32.34
280	167.50
281	403.53
282	31.78
283	232.22
284	252.01
285	7.18
286	175.12
287	285.21
288	325.00
289	123.28
290	184.66
291	371.60
292	945.01
293	281.24
294	34.18
295	365.84
296	375.13
297	23.35
298	132.31
299	110.92
300	169.68
301	252.63
302	23.12
304	606.96
305	211.14
306	70.46
307	128.35
308	209.57
309	40.98
310	166.14
311	13.96
312	164.16
313	12.58
314	33.81
315	30.98
316	674.35
317	136.41
318	128.15
319*	435.16
320	427.81
321	180.21
322	67.65
323	116.74
324	288.98
325	434.96
326	92.65
327	238.31
328	67.45
329	122.43
330	238.85
331	189.78
332	47.19
333	123.66
334	493.16
335	132.31
336	594.38
337	120.31
338	260.97
339	188.70
340	14.81
341*	605.15
342	298.52
343	263.20
344	102.66
345*	185.12
347	221.76
348*	424.41
349	88.39
350	228.13
351	64.23
352	170.18
353	127.14
354	15.70
355	145.98
357	58.82
359*	59.50
361	3,510.82
362	186.33
363	123.28
364	696.99
365	49.59
366*	40.04
367	1,123.97

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
369	291.87	426	114.67
370	540.61	427	204.50
371	531.49	428	48.72
372	298.67	429	34.47
373	115.54	430	841.45
374	112.42	431	179.35
375	434.83	433	117.51
376	40.38	434	5.52
377	45.83	435	129.94
378	26.26	436	145.48
379	2,246.40	437	279.49
380	126.75	438	81.43
381	33.40	440*	31.06
382	25.43	441	534.74
383	374.54	442*	62.12
384	79.84	443	10.56
385	465.37	445	519.75
386	59.21	446	77.58
387	86.33	448	97.23
388	529.26	450	27.50
389*	207.95	451	52.78
390	298.59	452	89.56
391	27.67	453	63.86
392	18.46	454	8.70
393	41.62	455	58.93
394	80.49	456*	123.02
395*	63.78	457	430.90
396	62.08	458	278.48
397	391.42	459*	200.00
398	45.12	460	88.75
400	77.09	461	158.75
401	33.87	462	10.45
402*	30.18	463	53.77
403	143.80	464	189.84
404	38.28	466	57.68
405	68.80	467	29.56
406	278.54	468*	195.97
407	48.51	469*	384.98
408	25.76	471	170.77
409	63.28	473*	1,165.09
410	18.78	474	184.65
411	27.20	476	138.39
412	48.44	477	129.76
413	94.91	478*	77.50
414	604.57	479	29.56
416	6.64	480	47.28
417	3.82	481	161.85
418*	157.95	482	81.61
419	26.52	483	152.85
421	71.41	484	357.01
422	31.69	485	29.29
423*	454.51	486	52.77
424	10.78	487	177.86
425	22.16	488	53.23

З переносу резерва за членів Молодечого Департаменту до департ. старших членів 190.31

Доплачено до вкладок за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду ———— 46.71

Разом від членів обезпечених в нових родах обезпечення ———— $ 99,922.33

При відділах, означених зіркою (*), в даних сумах є включені залеглі місячні вкладки.

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	4.50	209	2.82
3	2.42	216	3.69
28	4.21	226	.83
30	7.09	230	2.22
33	4.64	234	13.67
37	15.20	237	2.88
39	23.31	243	5.29
65	12.79	245	1.06
83	2.86	274	1.49
90	4.40	275	12.35
101	3.04	278	1.15
106	3.40	286	23.14
108	3.78	305	23.77
112	4.11	316	1.41
117	4.86	321	3.93
125	2.66	335	3.70
127	3.37	336	8.73
139	2.55	342	6.10
143*	17.52	361	2.68
147	24.11	367	3.71
151	3.53	370	5.41
170	5.34	384	15.13
185	5.66	388	5.28
194*	3.24	426	1.38
201	15.72	482	1.53
206	2.65		

З місячних вкладок від членів обезпечених в старім роді обезпеч. ————	$ 340.31
З місячних вкладок від членів обезпечених в усіх родах обезпеч. ————	$100,262.64
Відсотки від бондів ————	22,732.50
Відсотки від морґеджів ————	1,513.15
Відсотки від членських позичок ————	818.43
Чинш від реальностей ————	3,624.12
Приходи друкарні і книгарні ————	13,257.88
Вкладки від членів на Захист „Союзівку" ————	185.00
З переносу резерви за переписаних членів з молодечого департаменту до деп. старших членів	105.58
З переносу федерального податку за помічні сили ————	567.86
З переносу стейтового податку за помічні сили	21.35
Уневажнена нагорода відділовим касієрам ————	15.00
Уневажнена нагорода лікарям за нових членів	4.00
З переносу інших фондів за членів молодеч. деп.	10.[illegible]
Сплати морґеджів ————	3,709.99
З переносу виміни державних бондів Злучених Держав на вищі відсотки ————	50,000.00
Сплати бондів міста Fort Lee, N. J. ————	7,307.50
Сплати позичок ————	3,578.40

Сирітські части по бл. п.:

Відділ		
168	Харченко Панас	500.00
432	Войтіховський Стефан	400.00
432	Войтіховський Стефан	500.00
441	Рудавець Теодор	500.00

Разом $209,613.75

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

Відділ:		
10	Хвалик Фемія	500.00
16	Загадайко Микола	1,000.00
18	Пастернак Михайло	500.00
20	Коцелко Петро	1,000.00
39	Рибак Константин	500.00
39	Лісничий Юрій	1,000.00
39	Скапяк Антін	1,000.00
59	Матей Гелина	1,000.00
63	Маховський Андрій	1,000.00
83	Осядач Олекса	1,000.00
102	Біґановський Сенько	1,000.00
102	Баран Катерина	500.00
122	Салата Харитон	500.00
127	Паньків Василь	1,000.00
130	Палега Йосиф	1,000.00
155	Яричевський Андрій	500.00
168	Харченко Панас	1,000.00
175	Реснак Едвард	1,000.00
204	Баґрій Дмитро	500.00
217	Стоцьков Антін	500.00
220	Чорній Іван	500.00
221	Желтвай Павло	500.00
221	Ґембусь Михайло	1,000.00
221	Павлиш Емілія	500.00
236	Чересновський Онуф.	1.000.00
247	Гик Теодор	380.18
254	Мічковський Матей	1,000.00
276	Муральчик Григорій	1,000.00
278	Шванчик Микола	1,000.00
292	Максимець Максим	500.00
293	Шиманська Анастазія	500.00
303	Ярчак Варвара	1,000.00
321	Белюх Григорій	500.00
336	Валіцький Стефан	500.00
347	Палко Агафія	1,000.00
363	Скробач Іван	1,000.00
365	Чуповський Іван	500.00
379	Плещенець Іван	1,000.00
403	Прокіпчак Ева	1,000.00
432	Войтіхівський Стефан	500.00
432	Войтіхівський Стефан	500.00
432	Оприск Михайло	500.00
432	Оприск Михайло	500.00
441	Радавець Теодор	500.00

Інші виплати посмертного фонду:

Відійшли з виплаченим обезпеченням в готівці (ендавмент) ————	2,000.00
Грошеві звороти ————	5,899.87
Виплати на реальностях, податок, вода і т.п. ————	4,756.39
Уневажнений перенос резерви з мол. деп. ————	42.30

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Відділ:		
123	Вощин Іван	260.00

Виплати з фонду Згоди Братств:

Доплачено до вкладок за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду ———— 46.71

Виплати з фонду конвенційного:

Уневажнений перенос резерви ———— 2.60

Виплати з фонду народного:

На видання Україна під Совєтами англійською мовою ————	1,000.00
На видання Української Енциклопедії англ. мовою ————	302.00
Уневажнений перенос резерви ————	1.04

Виплати з фонду Захисту-Сиротинця:

Виплати на реальностях в Керґонксон, Н. Й. ———— 2,364.37

Виплати запомог з фонду запомогового:

Відділ:		
1	Барна Ева	25.00
1	Суровяк Осип	35.00
2	Сільчацький Самуїл	25.00
7	Матвіїха Петро	35.00
7	Мойсей Катерина	25.00
10	Брело Петро	35.00
10	Дацьо Григорій	35.00
45	Сівак Іван	35.00
56	Когут Василь	35.00
57	Яремко Марія	25.00
63	Кухта Михайло	25.00
63	Кухта Ольга	25.00
78	Шайняк Марія	25.00
85	Костюк Онуфрей	40.00
87	Сухиня Семен	35.00
91	Гресько Іван	40.00
91	Любка Анна	25.00
91	Візнічак Юрій	50.00
103	Петрочко Микола	40.00
105	Ваповська Емілія	35.00
112	Андиц Марія	25.00
132	Сенчишин Іван	35.00
140	Терлецька Катерина	30.00
158	Пясецький Володислав	35.00
158	Свідерський Теодор	35.00
169	Гадзій Павло	35.00
176	Василів Олена	25.00
192	Кричковський Мих.	30.00
197	Костецький Стефан	40.00
197	Пристай Франко	100.00
200	Мороз Катерина	25.00
206	Сирота Андрій	40.00
209	Савчак Олекса	35.00
211	Ґеба Албіна	25.00
211	Слободзян Микола	35.00
217	Бандура Іван	35.00
217	Павличко Ніна	20.00
218	Данильчак Анна	25.00
218	Лабай Марія	25.00
220	Демко Василь	35.00
220	Гарасим Софія	25.00
221	Дутчак Орней	40.00
233	Задорожний Іван	35.00
240	Якимів Олекса	35.00
241	Щенґор Явдоха	25.00
243	Ломбарді Франка	25.00
252	Баґрій Антін	35.00
275	Луковський Гавриїл	35.00
280	Бадан Методій	35.00
287	Лісна Марія	25.00
287	Лісний Василь	35.00
287	Маґура Петро	35.00
296	Лабур Іван	35.00
305	Стець Михайло	35.00
318	Зембик Юлія	25.00
321	Курило Вілям	50.00
324	Яцишин Мирослава	25.00
325	Сокол Лаврентій	35.00
329	Гавриляк Петро	40.00
336	Красношлик Ніна	25.00
338	Хан Марія	25.00
338	Кудлик Ілія	35.00
339	Бродич Анна	25.00
339	Долинний Михайло	35.00
342	Мачишин Михайло	35.00
355	Дмитрів Юстина	25.00
355	Сторож Василь	35.00
364	Лопушанський Іван	35.00
368	Першин Катерина	25.00
371	Яворська Анна	25.00
385	Мадзин Анна	25.00
388	Смородська Ольга	25.00
390	Буґрин Іван	40.00
406	Ковальчук Павлина	25.00
406	Варголяк Тереса	30.00
418	Челюк Василь	30.00
432	Яшан Василь	100.00
434	Бусел Прокіп	35.00
445	Ґулай Марія	35.00
456	Мельник Михайло	40.00
484	Лисогір Василь	35.00

Інші виплати запомогового фонду:

Уневажнений перенос резерви ———— 4.16

Виплати з фонду адміністраційного:

Виплати друкарні і книгарні ————	14,453.43
„Свобода" за орган ————	5,400.00
Кошти головного річного засідання ————	4,667.15
Платня помічних сил ————	2,841.74
Кошти подорожі і репрезентації ————	1,842.70
Платня головного уряду ————	1,250.01
Кошти головної контрольної комісії ————	1,162.60
Винайм машин на зладження виказів і інших праць (IBM) ————	1,043.00
Федеральний податок за помічні сили ————	742.09
Чинш за офіси у власнім домі ————	625.00
Кошти подорожі організаторів ————	447.17
Стейти за дозволи (лайсенси) ————	300.00
Лікарі за нових членів ————	351.00
Нагороди за нових членів	281.25
Прибори для зладження місячних звітів (IBM) ————	197.62
Обезпечення робітників ————	159.60
Канцелярійні прибори ————	129.40
Спортова акція ————	110.00
Видатки канцел. на пошту	101.39
Нагороди відділовим секретарям ————	100.00
Уневажнений перенос резерви за членів ————	89.71
Телефон ————	71.89
„Свобода" за праці і друки	65.28
Направи і чищення машин	50.93
Оголошення ————	50.00
Фотографічні знимки членських аплікацій ————	45.25
Обезпечення від грабунку	33.75
Стейтове обезпечення помічних сил ————	6.31
Вода ————	1.50
Нагорода для відд. предсідника ————	1.00

Інвестиції готівки:

Виміна державних бондів Злучених Держав на вищі відсотки ————	50,000.00
Позички членам ————	2,020.42
Направи і праці на реальностях ————	35,415.80

Разом $175,831.77

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем квітня 1953. осталася ————	$165,187.04
Прихід за травень ————	209,613.75
Разом ————	$374,800.79
Розхід за травень ————	175,831.77
Готівка з кінцем травня 1953 р. остається ————	$198,969.02

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка ————	$ 198,969.02
Морґеджі ————	580,766.45
Бонди ————	11,468,603.64
Позички членам ————	321,619.76
Реальності ————	279,830.26
Друкарня ————	10,543.79
Разом	$12,860,332.92

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпеч. ————	$12,095,257.56
Адміністрац. фонд ————	167,076.14
Конвенційний Фонд ————	69,586.71
Запомоговий фонд ————	206,075.76
Народний фонд ————	17,147.72
Посмертний фонд старого роду обезпеч. ————	73,008.24
Резервовий фонд ————	17,527.15
Сирітський фонд ————	96,843.32
Фонд обезпеки інвестицій і смертности ————	110,062.66
Фонд Захисту-Сирот. ————	7,747.66
Разом	$12,860,332.92

Р. Слобдян, гол. касир.

МОЛОДЕЧНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	44.50	116	11.78
2	12.81	117	25.76
3	50.84	119	16.52
5	59.12	120	45.35
6	7.76	121	15.08
7	32.99	122	5.30
8	74.17	123	13.42
9	6.37	124	1.79
10	10.36	125	241.87
11	47.14	126	6.66
12*	26.56	127	112.64
13	25.01	128	29.09
14*	463.42	130	104.12
16	15.09	132	11.24
17	20.33	133	30.33
18	5.53	134	10.09
19	4.79	135	.78
20	72.40	137	21.70
21	53.63	138	15.00
23	104.56	139	15.33
24	1.54	140	13.24
25	21.38	142	128.64
27	27.31	143*	50.14
28	3.11	144	23.39
29	20.80	145	14.52
30	2.92	146	114.76
33	144.67	147	151.97
34	2.36	148	.68
36	41.47	149	9.76
37	28.05	150	46.50
38	64.84	151	54.94
39	213.37	152	3.02
40	26.04	155	55.37
42	91.35	156	78.73
44	10.94	157	.22
45	95.23	158	9.92
46	31.51	159	1.88
47	31.94	160	17.43
48	10.50	161	58.51
49	40.98	163	95.45
51	14.96	164	90.24
52	46.60	165	11.45
53	121.63	167	17.69
54	43.92	168	8.65
55	80.67	170	142.31
56	34.26	171	114.34
57	99.80	172	1.75
59	95.60	173	36.05
60	9.17	174	5.10
61*	49.96	175	33.19
62	25.35	176	45.58
63	133.77	177	94.52
64	10.61	178	30.76
65	15.60	179	3.21
66	8.23	180	10.72
67	3.80	181	2.65
69	36.08	182	68.80
71	49.86	183	93.87
72	1.19	184	36.11
73	1.92	185	3.43
74	6.24	186	3.17
75	144.93	187	9.55
76	57.39	189	95.55
77	1.97	190	5.50
78	6.25	191	43.68
80	1.76	192	93.61
81	15.74	194*	212.50
82	2.88	196	11.22
83	89.96	199	15.16
84	24.83	200	125.39
85	74.70	201	1.00
86	4.05	202	9.66
87	27.74	204	458.29
89	.93	205	.45
90	24.34	206	203.47
91	19.11	207	4.05
92	2.79	210	22.59
93	36.46	211	54.77
96	138.90	212	5.68
97	45.92	213	52.69
98	5.91	215	35.28
99	25.28	216	1.21
100	12.85	217	219.32
102	253.60	218	108.98
103	29.99	219*	175.38
104	41.46	220	170.19
105	66.26	222	19.75
106	208.97	223	30.12
107	21.42	224	18.97
108	51.50	226	24.84
109	43.04	227	2.71
110	6.10	229	6.59
112	54.59	230	85.71
114	29.18	232	9.61
115	13.27	233	41.21

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
234	135.89	358	40.62
235	30.06	355	42.83
236	77.05	357	8.07
237	118.23	359*	.90
238	159.50	361	852.21
240	328.66	362	15.35
241	18.59	364	175.94
242	14.01	365	1.36
243	24.25	366*	.90
244	3.48	367	209.15
245	55.22	369	68.67
246	3.72	370	106.90
247	1.99	371	53.25
248	43.47	372	66.03
252	136.02	373	73.15
253	56.72	374	42.54
254	146.30	375	68.53
255	3.98	376	6.20
256	37.07	377	4.15
257*	60.53	378	10.62
259	17.66	379	654.67
260	8.31	380	39.27
261	4.62	383	99.47
262	13.35	384	8.12
263	3.77	385	126.53
264	28.07	386	18.44
265	11.32	387	8.46
266	153.60	388	199.37
267	15.08	389*	5.63
268	9.73	390	76.43
269	1.52	391	22.99
270	8.15	393	34.17
271	36.20	394	33.34
273	28.22	395*	.45
275	24.77	396	44.31
276	67.22	397	92.18
277	184.62	398	23.65
279	1.22	400	3.35
280	8.81	401	1.86
281	223.32	402*	31.10
282	5.31	403	.79
283	47.73	405	2.22
284	59.45	406	46.33
286	92.15	410	21.77
287	73.82	412	26.33
288	18.55	413	42.23
289	115.53	414	384.57
290	45.63	417	.77
291	37.42	418*	40.68
292	161.26	419	44.51
293	107.15	421	9.08
295	8.89	423*	132.49
296	18.90	425	43.68
297	1.54	426	10.04
298	8.42	427	227.58
299	38.95	428	64.91
300	44.09	429	.70
301	148.06	430	245.83
304	75.02	431	5.76
305	44.64	433	6.30
306	15.41	435	13.89
307	34.22	436	165.93
308	71.04	437	106.22
309	64.12	438	5.78
310	55.41	441	133.99
312	23.87	442*	4.69
313	4.80	443	15.51
314	13.25	445	161.86
316	219.12	446	37.45
317	20.14	447	26.08
318	25.05	448	1.93
319*	185.52	450	6.80
320	44.81	451	11.40
321	75.48	452	30.41
322	25.63	454	4.12
323	9.30	455	28.78
324	39.72	456*	75.99
325	207.27	457	88.68
326	22.09	458	119.47
327	68.32	459*	60.16
328	46.26	460	4.61
329	5.10	461	142.26
330	26.32	462	2.75
331	38.30	463	59.45
333	3.60	464	125.72
334	49.21	466	75.35
335	14.69	468*	152.00
336	217.99	469*	118.67
337	51.35	471	82.17
338	1.83	473*	346.96
339	18.68	474	194.27
341*	195.33	476	7.96
342	63.36	477	1.13
343	49.50	478*	87.70
344	12.31	479	7.72
345*	28.13	481	31.13
347	41.77	482	.99
348*	199.50	483	34.33
349	11.30	484	132.57
350	32.74	485	7.42
351	10.29	486	8.93
352	24.53	487	38.98

З місячних вкладок від членів ————	$22,737.54
З переносу звільнення членів від плачення місячних вкладок в клясах 1—3 (дивіденда) ————	1,421.95
Відсотки від бондів ————	3,904.90
Відсотки від морґеджів ————	64.24
Відсотки від чл. позичок	1.94
Уневажнений перенос резерви за перепис. членів	139.89
З переносу федерального податку за помічні сили	223.99
З переносу стейтового податку за помічні сили ————	11.26
Сплати морґеджів ————	218.35
Сплати бондів Fort Lee, N.J.	7,307.50
Сплати членських позичок	9.64
Разом	$36,041.20

РОЗХІД:

Виплати з посмертного фонду:

Грошеві звороти ————	$ 1,637.10
Дивіденда для членів обезпечених в 1—3 клясах	1,421.95
Відійшли з виплаченим обезпеченням в готівці (ендавмент)	851.17
Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення ————	105.58

Виплати з адміністраційного фонду:

Платня помічних сил ————	1,498.97
„Свобода" за Ukrainian Weekly ————	600.00
Федеральний податок за помічні сили ————	363.86
Виплати канцел. на пошту	25.00
Перенос інших фондів за членів мол. деп. ————	10.35
Лікарі за нових членів ————	9.00

Інвестиції готівки:

Позички членам ————	461.91
Разом	$6,981.92

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ

Готівка з кінцем квітня 1953. осталася ————	$43,024.43
Прихід за травень ————	36,041.20
Разом ————	$79,065.63
Розхід за травень ————	6,984.92
Готівка з кінцем травня 1953 р. остається ————	$72,080.71

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка ————	$ 72,080.71
Морґеджі ————	58,691.58
Бонди ————	1,736,001.58
Позички членам ————	2,710.08
Разом	$1,869,483.95

Стан довжний:

Посмертний фонд ————	$1,819,596.23
Адміністрац. фонд ————	49,887.72
Разом	$1,869,483.95

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА У. Н. СОЮЗУ:

Майно старших членів з кінцем 31. травня 1953 р. ————	$12,860,332.92
Майно молодечого департаменту ————	1,869,483.95
Разом	$14,729,816.87

Р. Слободян, гол. касир.

УСПІХ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВЦЯ

Голова управи УВАН у недавньому своєму звіті повідомляв, що вже кілька десятків наших науковців працюють за своїм фахом і значна частина з них працює в американських університетах. Про одного з них хочу тут згадати.

Особистий успіх людини у її житті, досягнення певної кар'єри, можна у певних осіб при певних обставинах уважати і за успіх громадський, за здобуток громади, до якої дана особа належить. З цієї точки зору вважаю потрібним згадати, хоч із запізненням, про успіх українського математика, кол. професора Харківського Університету, Хоми Семеновича Рябоконя, що був у грудні м. р. офіційно іменований науковим дослідником — Research associate на великому міннесотському університеті в Міннеаполісі при відділі повітроплавства, де він виконував вже цю працю біля року.

Проф. Хома Рябокінь прибув з родиною до ЗДА три роки тому як Д. П. і як майже всі почав заробляти на життя фізичною працею. Та з часом, познайомившись з американськими інженерами, дістає посаду математика у місцевій машинобудівельній фабриці, а пізніше, завдяки своєму фаху і таланту, стає науковим дослідником у згадуваному Міннесотському державному університеті.

Вже в Америці, у вільні від праці години, протягом 1950 року проф. Рябокінь написав оригінальну математичну працю, яку у жовтні м. року видав Міннесотський університет на кошти департаменту повітроплавства ЗДА. Назва цієї праці: „Про реальні унікурсальні криві". (On Real Unicursal Curves). У цій монографії автор довів існування реальних унікурсальних кривих, дав також методу одержання їх альгебричного рівнання та подав рисунки таких кривих від 3-го до 10-го порядку. Проф. Х. Рябокінь також довів, що всі ці унікурсальні криві є разом з тим і так зв. „фігурами Лісажу", що носять ім'я француського математика Lissajous. За тією методою, що автор досліджував унікурсальні криві, можна буде також досліджувати й фігури Лісажу. До цього часу загального альгебричного рівнання для фігур Лісажу не було і це надзвичайно утруднювало їх дослідження.

Ццх кілька даних для читача, трохи ознайомленого з математикою, далеко, звичайно, не вичерпують опису змісту згаданої праці. Але місце для такого опису у науковому журналі. Тут лише підкреслю сам факт, що праця українського математика видана на кошти американського міністерства повітроплавства.

У передмові до своєї праці, автор згадує, що задум самої теми постав у нього під час ув'язнення у совєтській тюрмі у Харкові в роках 1938, 1939 і 1940.

Ця коротка його згадка [illegible] нам про велику трагедію України, коли ворог нищив не лише селянство, а й мозок нації — її духову еліту. Із описів в'язничного побуту у совєтських тюрмах знаємо, що в'язні, переносячи страшні духові й фізичні тортури, намагаються протягом довгого ув'язнення відірватися думками від страшної дійсности, щоб урятувати свою духову рівновагу. У „Саді Гетьманському" І. Багряного читаємо, як у переповненій камері колишній художник, малює „портрет" на підошві кальоші, мовознавці улаштовують „курси" мов тощо. Один наш видатний поет розповідав, що під час перебування у в'язниці - лікарні для душевно хворих, куди його примістило ГПУ, він складав частини своєї поеми, і то таким способом, що, перев'язавши голову рушником, щоб не чути галасу, ходив і укладав окремі октави, а потім вивчав їх на пам'ять.

Наш математик за три роки сидження у совєтській в'язниці, і переважно в камерах - одиночках, мав досить часу на думки. Між думками тяжкими і страшними навертали ся до нього й думки про любу математику. І ось тоді постав у нього й задум про „реальні унікурсальні криві".

Велика трагедія української нації! Її духова еліта мусіла нераз творити духові цінності у тюрмах і казематах: а основоположником цієї страшної „традиції" мабуть був таки Т. Шевченко, найбільший борець за волю України, що віршував у царському казематі та мережав „захалявні" книжечки в азійській пустелі.

Три страшні роки провів проф. Х. Рябокінь у совєтській в'язниці за те лише, що — по його власних словах — був українцем. Правда, в роки української революції він служив також в армії УНР, був у році 1918 молодшим старшиною у корпусі Балбачана, а при його відступі, мусів був залишитися на Харківщині. Але про ці факти НКВД не моло ніяких даних, а заарештувало проф. Х. Рябоконя під час загального розгрому українських культурних сил.

Проф. Рябокінь, викладаючи в університеті математику, опрацьовував також і українську математичну термінологію, радячись із славним мовознавцем Синявським. І коли, після 1933 року, українська мова поступово затихала в харківському університеті, то на математичному факультеті одинокий професор Х. Рябокінь ще викладав по українському. Цього було досить для НКВД, щоб „пришити діло" проф. Рябоконеві.

На еміграції — Хома Семенович завжди проявляв живе зацікавлення українським громадським життям, а іноді брав участь і в житті політичному. І в Америці, в досить глухому Сейнт Пол — Міннеаполісі, був одним з ініціяторів утворення там Т-ва Сприяння УНРаді.

Відзначаємо не лише з радістю цей перший успіх українського вченого і громадянина на гостинній землі, але й надіємось, що здобуття вищого суспільного становища збільшить його реальні можливості у праці й для добра української громади. А його теперішні й майбутні наукові досягнення в галузі математики торуватимуть шлях для українського імени і в світовій науці, де наша присутність так необхідна для нас самих.

М. К.

З концертової залі

Вечір української музики

(Виступ учнів Українського Музичного Інституту)

Український Музичний Інститут в Ню Йорку! Як це дивно, — але це так. Він не тільки існує, повноцінно (в міру можливости) працює, але вже підводить підсумки першого року своєї праці.

Невеличка та розпорошена, в минулому група музичних педагогів, яка тепер узійшла до складу професорів музичного інституту, завдяки зусиллям проф. Р. Савицького, була поширена, об'єднана та оформлена в групу професорів вже Музичного Інституту з фактичними та юридичними правами вищого музичного закладу.

Про це, як це „легко" було йому зробити — я досить добре собі уявляю, а також уявляю собі і те, яку важку організаційну роботу доводиться виконувати.

Стремління створити рівновартісних, в порівнянні з іншими національностями, українських мистців-віртуозів, яскраво сформульоване в допису: „В українському музичному інституті" („Свобода" — з 19 травня ц. р.).

Отже, в суботу 23 травня дирекція Інституту на закінчення свого першого року праці, улаштувала в залі Вашингтон Ірвінг Гай Скул вечір української музики. Цей вечір мав на меті підкреслити виховання української молоді в дусі пошани до творів нашої музичної культури, а, також, ставлення педагогами до учнів Інституту високих виконавчих вимог у зв'язку з їх мистецьким майбутнім. Як перше, так і друге продемонстровано на цьому з найкращого боку.

Програма вечора була складена, від самих малих початкових, — до великих складних творів, виключно з композицій українських творців. Яке чудове явище! Яка радість! Ціла програма з української музики, яку впродовж майже двох годин виконали понад 25 учнів різного віку, обдарування та технічного рівня. І на всьому виконанні лежить відбиток справжнього, серйозного, педагогічного керівництва, та направляюча рука професорів.

Такі обдаровані та вишколені піаністи, як Л. Крилова та М. Яримович, зробили б честь перший-ліпшій чужинецькій консерваторії, або музичн. інституту, як своїми індивідуальними якостями, так і культурою піянізму. Однак я порадив би Яримовичеві звільнитися від (до деякої міри) нервової напруженості.

У кожного з педагогів, учні яких виконували цю програму, (М. Байлової, І. Приймової, Є. Чапельської — Р. Савицького, В. Цісика та І. Соневицького) були такі учні, які характеризували їх і себе з найліпшого боку. Особливо вразив маленький скрипак — І. Стецик (кляса проф. В. Цісика), який так сміливо та впевнено, енергійним широким штрихом (деташе), з надзвичайно чистою інтонацією (що рідко буває у дітей такого віку), виконав твори М. Гайворонського під чутливий та обережний акомпаньямент пані Є. Чапельської.

Залишилась в пам'яті обдарована учениця п. М. Байлової — Д. Якимів, яка привернула до себе увагу чіткою фразировкою та добрим смаком.

Виконувала етюд В. Косенко також і друга учениця М. Байлової — Н. Бартків.

Виразно показали свої обдарування та ґрунтовний вишкіл учні середніх років кляси Р. Савицького — Х. Карпевич та Крушельницький, учні нижчих років кляси Є. Чапельської — Л. Винник, та кляса І. Соневицького — Б. Клецор.

Вокальна частина була представлена учнями кляси І. Приймової — С. Шпехом (тенор), що виконував твір Людкевича, в якому показав дуже гарну голосову фарбу, та Коцовською - Пастушенко (сопран), яка добре виконала твори Степенка та Колесси. Супроводжала їм на фортепіяні сама пані Приймова.

Окремо мушу сказати про твір (вінок з українських пісень) композитора І. Недільського. Цей твір написано спеціяльно для даного струнового ансамблю з урахуванням технічних можливостей виконавців, але прозвучав він дуже миле. Я слухав цей ансамбль і мріяв. Що, якби можна було підсилити цю групу двома струновими альтами, бодай одним челом та контрабасом, і, поділивши скрипки на перші та другі, додати до цього ще одну флейту кларнет, гобой, трубу, дві валторни і трошки перкусійних інструментів, — то це було б початком створення Української Симфонічної оркестри, для якої можна було б оркеструвати бодай невеличкі та легкі твори українських композиторів. Та це покищо лише мрії.

Закінчуючи свої коротенькі нотатки, мушу сказати декілька слів про добру організацію вечора. Відкрив вечір директор Інституту проф. Р. Савицький, який прочитав вступне слово (я, на жаль, не чув його, — бо спізнився). Після цього наймолодший в Інституті педагог І. Соневицький коротко розповів про творчість та стильові особливості виконуваних в програмі творів. Це також треба зараховувати до, покищо невеличкого, золотого мистецького фонду Інституту, бо молодь, поруч з виконанням творів українських композиторів, мусить знати їх життєвий та творчий шлях. Організатори цього концерту дістали на цей вечір прегарний фортепіян марки — Стейнвей. Між іншим, п. І. Соневицький на цьому вечорі дебютував як автор педагогічних творів для початківців. Деякі з них були дуже милі, а останній в його розділі (Ягілочка) — зовсім гарний.

Грає та співає Українська молодь українських композиторів, в Українському Музичному Інституті... в Ню Йорку!

Дай же, Боже, щастя та успіхів всім: і дирекції, і професорам і учням цього щойно запаленого вогнища української музичної культури в Ню Йорку.

Микола Фоменко

Хроніка українського життя

У Франції

ЄДНІСТЬ СТАРОЇ І НОВОЇ ГВАРДІЇ

17. 4. ц. р. на терені Франції, в Парижі, при Товаристві б. Вояків Армії УНР засновано філію кол. Вояків Совєтської Армії, які нині об'єднані в Легіоні ім. Симона Петлюри. Вояки Армії УНР — це СТАРА ПЕТЛЮРІВСЬКА ГВАРДІЯ, яка більш як 30 років тому захищала Україну від большевицьких орд. У нерівній боротьбі вона була змушена покинути Рідну Землю, але й досі старі петлюрівці не заламалися духом. Як і в бурхливі роки революції 1917-20 рр. так і тепер вони живуть ідеями революційно-визвольної боротьби, ідеями незалежної Соборної України.

Петлюрівська гвардія — це не тільки назва українського війська на чолі якого стояв Головний Отаман Симон Петлюра. Ні, більше. Це назва українських вояків, метою цілого життя яких була ідея утворення незалежної української держави. Це та ідея, яку через тисячоліття український нарід, не зважаючи на лиху долю, яка спіткала його, проніс аж до сьогоднішнього дня.

Вільної України покищо нема, але ідея її дожила до наших днів, і завжди горітиме в серцях українців. Запорука цього — існування нової української політичної еміграції, яка складається з різних верств українського народу, в тому числі і з кол. вояків совєтської армії, об'єднаних тут, на еміграції, в Легіон Симона Петлюри.

Факт утворення філії цього Легіону при Т-ві б. Вояків Армії УНР у Франції свідчить про те, що стара петлюрівська гвардія дивиться на колишніх совєтських вояків, як на справжніх представників українського народу, як на своїх заступників у майбутній, і вже в останній, боротьбі за визволення України, як на МОЛОДУ ПЕТЛЮРІВСЬКУ ГВАРДІЮ.

Тому утворення філії Легіону Симона Петлюри при Товаристві старих вояків не є якась механічна сполука. Навпаки — це, в суті, духовий союз старої та нової петлюрівських гвардій.

В Англії

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ ПРАВОСЛАВНИХ ТА ГРЕКО-КАТОЛИКІВ

Великою радістю для української громади м. Болтону було річне спільне свячене, на якому було присутніх біля 300 осіб, українців обох віросповідань, — греко-католиків і православних. Це було 11. квітня, коли в переповнену залю зайшли о. прот. Андрій Мирошниченко, настоятель УАПЦ м. Болтону, і о. Ярема Гаврилюк, настоятель Української Греко-Католицької церкви цього ж міста. Це підбадьорило громаду, яка до цього часу, завдяки „деяким" особам, не могли дійти до жадного порозуміння. За гарно прибраними святочними столами сиділа урочиста громада. Свято розпочалося посвяченням яйця й інших страв на столах. Цю урочистість розпочав о. прот. Андрій, а за ним і о. Ярема. Потім о. прот. Андрій привітав о. Ярему й усю святочну громаду з нагоди великого свята. Його радість не мала меж, бо в цей день люди забули всі свої недорозуміння і зійшлися одною великою родиною восхвалити Христове Воскресіння.

Привітавши святочну громаду, о. Ярема коротко, але виразно сказав: „Тішиться він, що сьогодні зібралися, як одна родина, всі українці, без різниці віровизнання, тішиться він, що болтонські українці одні з перших взялися за велике діло і зійшлися всі разом, як православні, так і греко-католики, щоб однією родиною відсвяткувати день Христового Воскресіння".

Обидва отці настоятелі закінчили свої привітання нашим стародавнім звичаєм — христосуванням. Те, що зробили отці настоятелі обох українських церков, було справді рідкісним і радісним явищем. На цьому Великодньому вечері прочитано послання від обох зверхників церков: від Метрополита УАПЦ Полікарпа і від Апостольського Візитатора Івана Бучка.

Зі Спорту

УСК НЮ ЙОРК ТАКОЖ ЗДОБУВАЄ ЧАШУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІҐИ

(Репортаж з лікарні)

— Hello. Who? Is he a patient at Bellevue?

Сьома година вечора (неділя, 21 червня 1953) і я добуваюся до телефонної будки, де якийсь старичок із відвідувачів прийняв телефон: That's probably for you.

— Гелло.
— Роман?
— Так.
— 6 : 1.
— Хто?
— Як хто?! Звичайно УСК!

(Це було сказано із таким здивованим підтекстом, як би я питався про найбільшу самозрозумілість.

Це був початок розмови між батьком і мною. Я не міг піддатися спокусі „шкрабнути" про ці змагання (Гей, та ж ними УСК Ню Йорк здобув чашу Національної Ліґи копаного м'яча!) й влаштував так, щоб мені всі „дані" були подані „до ліжка". Цей факт — здобуття чаші УСК-ом — навіть зменшує смак дуже препоганого плину „Пі Ей Ес"!

УСК, НЮ ЙОРК-ЙОНКЕРС АМЕРІКЕНС 6:1 (3:0)

УСК: Ю. Цьолко; М. Шмігель, Р. Підгорецький; В. Павлюк (II), В. Сєрант, Ю Колодій, (А. Лапичак); Є. Голюка (I), Є. Арндт, Р. Павлюк (I), О. Ванах, Ю. Голюка (II). Ворота для УСК здобули: О. Ванах 2 (одні з одинадцятки), А. Лапичак, Ю. Голюка (II), Р. Павлюк (I), Є. Арндт. Публіки: 350.

Це було повторення нерішальних фінальних змагань за чашу Нац. Ліґи, що 7 червня 1953 р. закінчилися після двох годин гри вислідом 1:1. Сьогодні у великій спеці УСК показав „чемпіонівську" кондицію і в другій половині тільки він ще був свідомий своєї присутности на площі, бо Йонкерс — придиченим якого є „колектувати" чашу Нац. Ліґи — вже давно „витрівався" на „пляжі". А тому, що два плюс два неминуче ведуть до чотирьох, то сталося, що сталося: УСК „впакував" Йонкерсові на дорогу шість воріт, а сам „вложив" до свого міха здобутків чашу Національної Ліґи. Це раз усвідомлюю собі: в одному сезоні мистецтво і чаша! А крім того, пісенство — також мистецтво! Успіх, що? „Єс, сер!"

Гарний дорубок передає УСК Ню Йорк історії українського спорту у вільному світі! Але, як звичайно, від тих, що вміють здобути раз, вимагається здобути й другий раз. І чому ні?

Роман Лисняк

СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ТУРНІР КОПАНОГО М'ЯЧА

В неділю, дня 28 червня 1953 р. відбудеться на грищі Метрополітан Овал турнір копаного м'яча з участю дружин: Литовський С. К. з „оберліґи" Німецько-Американського Футбольного Союзу і ПААК Польонія, АФК Прага та УСК Ню Йорк з Національної Ліґи. Перші змагання Польонія — Прага почнуться о год. 2-гій пополудні, а зараз після них (о год. 3:10) гратимуть УСК — Литовці. Переможці обидвох змагань розіграють о 5-тій год. фінальну гру.

Роман Лисняк

РЕВАНЖ СТ УКРАЇНА!

Торонто. — Футболісти СТ Україна зустрілись з лідером Н. Ліґи клюбом Гунґарія, та маючи велику перевагу в часі гри, були без застереження кращою командою. Змагання йшли за першенство 1. Дивізії Н. Ліґи й були проведені на Фред Гемилтон грищі в присутності 3,486 глядачів.

СТ Україна виграла 4:0 і тим чистим вислідом реванжувалась за останню прогру 1:3 проти Олимпії в грах за чашу Британського консула. Слід зазначити, що Гунґарія елімінувала Олстер в тій самій конкуренції 3:2. Вигра СТ Україна, була теж реваншем за ліґові прогри УСТ Тризуб з Гунґарією — 4:0, і 1:2. Перші ворота добуває Стецьків (мет карний), а Габа усталює 2:0 першу пів-гру. По зміні червоно - чорні побільшують результат до 4:0 — 2 воротами добутими Закалужним. СТ Україна стоїть на першій позиції.

Висліди Н. Ліґи — 1. Див. Кенедієнс — Вайт Іґолс 3:2, Вестінґгавз — Ст. Ендіріюс 0:1 (!), Вайт Іґолс — Вестінґгавз 3:0 (!); 2. Дивізія: Ґаґібор — Нешонал 6:0.

ТРИЗУБ У ЧВЕРТЬ-ФІНАЛІ...

Торонто. — Нерішені висліди 3 рунди за „консульську чашу" пропорчено. Ірлскорт Ліджен (2:2) — переміг Італія ФЦ з 1 Див. Н. Ліґи 3:2. Другим повторенням були змагання Тризуб — Маґерс (3:3). Українська команда виказала гарну гру і воло перемогти на грищі Бродвю. До перерви Тризуб веде 2:0 по стрілах Трескан, Дмитрук. По зміні Дмитрук добуває треті ворота. Одинокі ворота добув для противника Лінтз, при чому команда Тризуба протестувала, що Лінтз затримував воротаря при стрілі.

На підставі цього висліду, УСТ Тризуб входить в „чверть"-фінал гор за трофей Британського консула і по елімінації СТ Україна репрезентує в тій конкуренції український футбол. В чверть-фіналах зустрічаються: Мейпл Ліф — Олімпія, Гунґарія — Серби, Ірлскорт Ліджен — Кенедієнс, Тризуб — Ст. Ендріюс. Фаворизовані на вхід до 1/2 фіналу є: Олімпія, Гунґарія, Кенедієнс і Тризуб.

Богдан Прудиус

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БАЙОН, Н. ДЖ. — Тов. св. Юрія, відд. 380 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в п'ятницю, 26. червня ц. р., о год. 8. веч., в залі Укр. Нар. Дому, 33-35 W. 19 St., Bayonne. Просяться усіх членів прибути обов'язково для полагодження справ та роздачі дивиденд. — В. Мартинів, предс.; М. Кормелюк, секр.

Посмертні Згадки

АННА ЗДАН, членкиця Бр. св. Стефана, відд. 221 УНСоюзу в Шікаго, Илл., померла в 49 році життя 14. червня 1953 року. Покійна походила зі села Лісники, пов. Бережани, Зах. Україна. Покійна полишила в великому смутку мужа Якова, дві доньки Ольгу й Стефанію двох зятів Люшняка і Луцика і чотирьох внуків. Похорон відбувся 17. червня з греко-кат. церкви св. о. Николая на цвинтар св. о. Николая. — Вічна Її Пам'ять! **Т. Шикула, секр.**

СТАХ ЖАТКОВСЬКИЙ, довголітній член Тов. Вільна Україна відд. 200 УНСоюзу в Озоне Парк, Н. Й., помер несподівано в 56 році життя 10 червня 1953 року. Покійний родився в Струсові, пов. Теребовля, Галичина. Полишив в смутку дружину Теклю, сина Михайла і доньку Гелен, одного зятя і одну невістку, 10 внуків, трьох братів Якова, Івана і Мартина, три сестри Анну, Броніславу і Гелен, 4 шваґрів Тимка, Йосипа, Михайла й Петра. Похорон відбувся 13. червня з похоронного заведення до кат. церкви св. Йосифа при участи Родини, Знайомих і Членів Тов. УНСоюзу. Похований на католицькім цвинтарі St. Charles Babylon, L. I. Нехай прибрана земля буде Йому легкою. — В. И. П.!

В. Воргуль, секр.

МИХАЙЛО МЕЛЬНИК, член 253 відділу УНСоюзу в Лудлові, Масс., заслужений громадянин нашої громади, член основник: всіх місцевих організацій, та гарячий патріот своєї батьківщини помер 12. червня 1953 р. Покійний народився в Дусанові, пов. Перемишляни, Зах. Україна. В 1913 р. приїхав до Америки і осілився в нашій громаді де і помер, проживши 68 літ. Полишив в смутку дружину Катерину, дочку Марію, сини Миколу, Василя, Михайла, Теодора і всім внуків. Покійний до останньої хвилини свого життя брав активну участь в громадському житті, а в останніх зборах нашого відділу УНС, в якому він займав різні керівні пости, подав дуже цінні документи до історії української Ілліграції громади Лудлова, немов би передчував свою близьку смерть. Наша громада втратила взірцевого громадянина, великого патріота і жертводавця, активного громадського працівника та віддано батька своїй родині. Хай земля буде Йому пером!

Уряд відд.

ТАРЗАН, ч. 3094. В будинку смерти.

„Не тривожтеся. Я не збираюся вам шкодити", запевнював Тарзан. „Я не боюся", відповіла дівчина. „Хто ви?"

„Я Тарзан", відповів він. „А хто ви?" „Я Амра, колись королева Вару, тепер в'язень, що очікує на смерть, принесенням у жертву".

„Можливо, ми зможемо не допустити до того", сказав Тарзан. „Але перед тим, де Волтер Пейдж" „Він також в'язень", сумно вона відповіла. „Тепер у печері для засуджених, має бути жертвою для Ма-аму, крокодила-бога Вару".